JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. Woensdag, 27 Julij. N°. 60.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij LE ROY & Co.; te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE, te **Tagal** bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT, te **Madioen** bij G. A. HOGENRAAD. te **Padang** bij H. R. VAN WIJK, Rzn., voor de Buitenbezittingen bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pypenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs per half jaar voor *Batavia*	f	12,50.
„ „ „ „ „ *Java*	„	15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*	„	17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*	„	22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren drie
BIJVOEGSELS.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking onder toekenning van wachtgeld de derde commies bij de algemeene rekenkamer C. B. D. Ohrly.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk bij den algemeenen ontvanger te Makassar, W. S. Beth.

Ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, van de funetien van landmeter te Padang, W. Kraft, ingenieur der burgerlijke openbare werken aldaar.

BIJ DE COMMISSIE TOT ONDERSTEUNING VAN BEHOEFTIGE CHRISTENEN IN DE BATAVIASCHE AFDEELING.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid, H J. van der Plas, onder dankbetuiging voor de door hem bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, J. J. Modderman, president der weeskamer te Batavia.

Aangeschreven:

Den resident van Soerabaija, om den eerwaarden heer M. van den Elzen te erkennen als pastoor bij de Roomsch-Katholyke gemeente te Soerabaija.

Goedgekeurd:

Dat door den Directeur der Cultures,

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN CULTURES,

Is Geplaatst:

In de residentie Japara, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde controleur der derde klasse C. L. Rosemeier.

Zijn Overgeplaatst:

Uit de residentie Madioen naar de residentie Bagelen, de controleur der eerste klasse, A. A. Boers.

Uit de residentie Bagelen naar de residentie Madioen, de controleur der derde klasse C. H. G. van Zijll de Jong.

Militair Departement.

Ontslagen:

Uit 's lands dienst, de ontslagen klerk bij den eerstaanwezenden genie-officier te Batavia F. D. Angus.

ADVERTENTIEN.

De resident van Samarang maakt bij deze bekend, dat, op Woensdag den 10den Augustus aanstaande, des morgens te 10 uren, ten zijnen burele, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), openbare uitbesteding zal worden gehouden voor verschillende leverancien en aannemingen.

De resident van Soerabaija maakt bij deze bekend, dat de op den 22sten dezer bepaalde uitbesteding, aangekondigd in de Javasche Courant van den 8sten Junij jl. no. 46, is uitgesteld en alsnu zal gehouden worden op Dingsdag, den 16den Augustus aanstaande.

De assistent-resident van Banjoewangi maakt hierbij bekend, dat, op Maandag den 22sten Augustus aanstaande, des morgens te 9 uren, ten zijnen kantore openbare uitbesteding zal worden gehouden voor de levering van verschillende artikelen over het jaar 1860.

De assistent-resident van Patjitan maakt bij deze bekend, dat, op Dingsdag den 9den Augustus aanstaande, des voormiddags te 9 uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), ten zijnen kantore zullen worden uitbesteed, de hierna vermelde leverantien, ter hoofdplaats Patjitan, gedurende het jaar 1860, te weten:

a. voor voeding aan de gevangenen en veroordeelden, gerekend op 35 koppen daags, en de levering van lampolie voor verlichting der gevangenis.

b. van rijst en zout aan de pradjoerits, gerekend op 39 koppen daags.

De assistent-resident van Sambas maakt bekend, dat, onder ultimo Augustus 1859, op een ter plaatse nader te bepalen dag, des morgens om 9 uur, ten zijnen kantore te Sambas in het openbaar zal worden uitbesteed:

Het doen van zware reparatien en vernieuwingen aan de assistent-residents woning te Sambas, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

Berigt aan Zeevarenden.

De Minister van marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, ter aanduiding van de *Noordkant der Bank*, in het *Brielsche Zeegat*, is geplaatst eene *zwarte Ankerboeivormige ton*, liggende in 40 palm, met gewoon laag water, op de navolgende merken:

de Gasthuistoren van Brielle aan den linkerkant van de Kerk aldaar; of de Toren van Brielle aan de binnenzijde der oude Stee;

de Toren van de Zwartewaal in het Veerhuis op *Rozenburg.*

De minister van marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de zuidelijkste van de twee langs de buitengronden der *Texelsche Zeegaten* liggende ankerboeivormige Tonnen, geverwd met roode en witte horizontale banden en hebbende aan den top geschilderd het woord *Z. Haaks*, thans in plaats van een *ronden rood geverwden bol*, van eenen *halfrood geverwden bol* is voorzien, ter betere onderscheiding van de tweede met zwarte en witte verticale strepen geverwde ankervormige Ton, met het opschrift *N. Haaks*, die een *geheel ronden zwart geverwden bol* blijft voeren.

De commissie tot verbetering der Indische zeekaarten, brengt ter kennisse van belangstellenden, dat door den kapitein luitenant-ter-zee *J. H. Beelaarts*, commandant van Z. M. stoomschip *Suriname*, een uitgestrekt rif langs de Westkust Tagian is ontdekt, op sommige plaatsen tot op een afstand van 3/4 à 2 duitsche mijlen in zee uitstekende.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 28 Julij, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer Brevet, op Tana-Abang, door van Slooten, Morgan & Co.

en

à 4 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Op Vrijdag, den 29 Julij, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein der Javasche Bank door van Slooten, Morgan & Co.

Op Zaturdag, den 30 Julij, voor het woonhuis van den chinees Souw Djmutian aan de Kali Bazaar.

Op Maandag, den 1 Augustus, voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Dingsdag, den 2 Augustus, voor het locaal der weeskamer.

en

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Op Zaturdag, den 27 Augustus, in het locaal der Beurs.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden oproepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de Testamentaire Executeuren te Batavia, van wijlen den heer Gustav Sillem.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 23 tot en met den 26 Julij 1859.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Huisman van Dueren, van Onrust. — J. C. Lupcke, van Idem. — W. Hoogboer, van Hospitaal. — P. J. Lange en Echtgenoot, van Amsterdam. — R. J. Bok, van de Reede. — Schwertzel, van Soerabaija. — J. Bonhôte, van Idem. — J. de Roeven, van de Reede. — J. N. Siegt, van Bandjermassing. — S. Ouwehand, van Newcastle. — R. Welpborst, van Sidney.

HOTEL DES INDES. Littel, van de Reede. — Pilaar, van Idem. — J. W. van der Wulp, van Idem. — Hanel van Cronenthal, van Idem. — Dilg, van Idem. — H. J. van Heen, van Idem. — G. H. Holtgreve, van Idem. — van Dordt van Idem. — Loogers, van Idem. — Thung Siongkie, van Buitenzorg. — Lie Sienhoat, van Idem.

HOTEL WILLEM II. De Hoog en echtgenoot, van Onrust. — Tan Saijtiong, van Buitenzorg. — Tan Tjindaij, van Idem. — Tan Goantjin, van Idem. — Tan Genggok, van Idem.

JAVA HOTEL. G. Schuit, van Cheribon. - Kellerman, van Willem I. — E. J. Essers, van Idem. — August Prudin, van Liverpool. — B. Verhagen, van Padang.

Advertentiën.

Getrouwd:

N. FALCK
met
F. W. J. VAN WEIJHER.
wed. *F. Millaert.*

SUMEDANG, den 17den *Julij* 1859. (2328)

Getrouwd:

W. P. VAN HANSWIJK
met
J. W. VAN MUNSTER,

BATAVIA, den 23sten Julij 1859. (2383)

Getrouwd:

F. W. C. GUISE
met
S. E. NOORDHOORN.

BATAVIA, 23 *Julij* 1859.
Eenige kennisgeving. (2384)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *L. H. C. van Eck, van Barthold.*

SOERABAIJA, 14 *Julij* 1859.
Eenige kennisgave. (2334)

Bevallen van eene DOCHTER, vrouwe H. T. WARNSINCK, weduwe *J. C. Teengs.*

(2387) BATAVIA, 27 *Julij* 1859.
Eenige kennisgave.

Na een aller smartelijkst lijden, overleed heden zacht en kalm aan boord van het barkschip *Ottolina*, zeilende van Hartlepool naar Singapore, op 3°. 19' NB. en 21°. 39' WL., in den ouderdom van bijna 38 jaren, ***Alica Lammerts Tiktak***, innig geliefde echtgenoote van J. J. PRANGE. (2381)
Gezagvoerder van het barkschip *Ottolina.*)
10 Mei 1859. (2381)

Op den 11den Mei overleed te *'s Gravenhage*, vrouwe ***Françoise Jeanne Schlüter***, geboren **van der Niepoort**, diep betreurd door hare ouders en verdere betrekkingen.

J. F. HECKLER.
A. J. HECKLER,
(2360) geb. *Romswinckel.*

TWEE ANEKDOTEN UIT DE POLITIE TE WEENEN.

(*Slot.*)

— Gij zijt in een onaangenaam parket, zei de knecht, maar ik zal er u zien uit te helpen, zoo gij slechts doen wilt, wat ik u zeg. Mr. Theodorowich denkt morgen ochtend te vertrekken, dan wordt UE. weder Mr. J.; maar pas op, dat gij de deur niet uitkomt of u laat zien. Ik ben zeker, dat wij den spion zullen beet hebben. Ik heb een hekel aan al die gemeene kerels, die iederen logementknecht wel tot hun handlanger zouden willen maken. Wij hangen van de politie af, en schier al de bedienden der koffijhuizen en logementen te Weenen staan met hen in verband of ageren voor spion. 't Is eigentlijk gezegd schande!

Den volgenden morgen reed er eene koets voor het logement de Witte Vos, en de spion sprong er uit, om Mr. Theodorowich naar het bureau van politie te brengen. — O, zeî de knecht, dan spijt het mij u te moeten zeggen, dat Herr von Theodorowich dezen morgen met de eerste stoomboot naar Pesth is vertrokken. Wij hadden geen volmagt of reden, om het hem te beletten.

— Zoo, hernam de spion, dan geloof ik toch, dat ik het zelf zal moeten gaan zien; en hiermede trad hij de koffijkamer binnen, waar ik onder meer andere bezoekers, gerust met een kop koffij zat en mijn uitmuntenden Hongaarschen tabak rookte. Ei! riep hij, zoodra hij mij zag, en daar zit hij.

— Wat verlangt u, mijnheer? vroeg ik bedaard, toen hij naar mij toerad.

— Wat ik verlang? u naar het bureau van politie te geleiden, Herr von Theodorowich.

— Gij vergist u, mijnheer, zeî ik, mijn naam is J.—

— Uwe ontkenning zal u niet veel baten, riep hij. Garçon, hoe heet deze heer?

— Herr von J. — was het antwoord, dat hem min of meer verlegen maakte. Hij liet zich echter niet uit het veld slaan. Welke kamer heeft UE? vroeg hij.

— No. 5.

— Vijf, mompelde de spion. Garçon, is dat zoo?

— Ja mijnheer: hier is het register. Deze heer logeert in No. 5 en Herr von Theodorowich, die dezen morgen vertrokken is, in No. 4.

— Goed, dat zal zich op het bureau wel uitwijzen. Mag ik u verzoeken, mijnheer, om aanstonds mede te gaan? zeî de spion.

— Ik zal gaan, riep ik gebelgd, maar gij zult weten, wat het zegt, een Hongaarsch edelman, op zulk een lossen voet naar de politie te brengen. *Bassamá teremtete!* Het zal u berouwen.

Toen ik op het bureau kwam, werd mij een stoel aangeboden en zag ik op de tafel mijn arme aangehaalde pijp en tabakzak liggen.

— Is u deze pijp bekend, mijnheer?

— Ik heb in Hongarijë zoo veel dergelijke pijpen gezien, dat ik juist niet zeggen kan, met deze bijzonder bekend te zijn.

— Zoo; heeft mijnheer dan aan dezen man niet gezegd, dat hij eenige ponden Hongaarschen tabak had medegebragt?

— Dat schijnt hier eene vergissing te zijn; hij moet mij zeker voor een ander hebben aangezien.

— Hoe is uw naam?

— Herr von J. —

— Hebt gij uw pas?

— Ja, hier is zij.

Ik overhandigde den commissaris mijn reispas, die haar eenige oogenblikken inzag, en toen met een zuur gezigt den spion vroeg: Hoe is dat? Deze vertelde hierop alles wat hij wist en hield vol, dat hij zeker meende mij in de koffijkamer bij Sperl gezien te hebben.

De commissaris liet nu den knecht uit het logement roepen en vroeg hem mijn naam.

— Herr von J. — zei de knecht.

Nu voelde de spion geen grond meer.

— Mijnheer! bulderde de commissaris, wat scheelt u, dat gij ons zoo in de war brengt? Gij hadt ver-

Na een kortstondig lijden van slechts twee dagen, overleed heden tot bittere smart zijner ouders, ons geliefd eenigst kind, *Wouterina, Louisa*, oud 1 maand en 20 dagen.

W. DE LANOIJ
W. DE LANOIJ
geb. *van den Vrijhoef.*

BONTHAIN, 2 *Julij* 1859. (2359).

Overleden *A. L. de Vriese*, geliefde echtgenoot van B. FEIST.

CHERIBON, 7 *Julij* 1859. (2367)

Heden overleed tot mijne bittere droefheid mijn geliefde Zoon, Dr. ***F. H. Th. Herwig***, in den jeugdigen leeftijd van 28 jaren.

SAMARANG, 7 Julij 1859. Th. JASPERS,
(2378) geb. *de Raal.*

Heden ontsliep tot onze bittere droefheid, onze innig geliefde oudste zuster, *Lucie Virginie Geib*, in den jeugdigen leeftijd van 26 jaren.

Uit aller naam
F. G. J. GEIB.

SAMARANG, 19 Julij 1859. (2377)

Heden ontving ik het treurig berigt, dat op den 8sten Junij te Amsterdam, is overleden mijne geliefde Echtgenoote *Maria, Sophia, Kips*, in den ouderdom van 53 jaren 6 maanden, diep betreurd door mij, mijne kinderen en behuwdkinderen.

P. H. FROMBERG.

BATAVIA, 22 Julij 1859. (2338)
Eenige kennisgeving.

VENDUTIE

op Donderdag, den 28 Julij 1859,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & Co.,
van beschadigde

LIJNWADEN,

waaronder:
2 balen BLAAUWE DIAGENALS, **3 balen** dito MOTTLES en **2 balen** LAKEN,
verder van
Staafijzer, Wagenveeren, enz. enz.
(2340)

Op de Vendutie

van Donderdag, den 28 Julij 1859,
zullen worden verkocht:
3 GROOTE BRRANDWAARBORGKASTEN,
min of meer door zeewater beschadigd.
(2341) JOHN PRYCE EN Co.

Op de Vendutie

van Donderdag den 28 Julij 1859,
zullen worden verkocht:

5 KN. MADAPOLLAMS

door zeewater beschadigd,
Zoomede:
Diverse MILITAIRE KLEEDINGSTUKKEN en afgekeurde KEUKENGEREEDSCHAPPEN.
Verder:
3 valen vertind ijzeren Keukengereedschappen. als:
HAMKETELS, CASSAROLLEN, WATERKETELS, enz.
(2370) JOHN PRYCE & Co.

Op Donderdag den 28 Julij 1859,
zal voor het woonhuis van
Mejufvrouw A. W. Ferdinandus
te Pledang (*Buitenzorg*),

VENDUTIE

worden gehouden van eenig
MEUBILAIR, WAGEN, PAARDEN, ETC.
(2327)

VENDUTIE

Op Donderdag den 29sten Julij 1859,
wegens vertrek:
voor het woonhuis van den Heer BREVET op *Tana-Abang*, door
VAN SLOOTEN MORGAN & CO.,
van eenen zeer netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit:
Mahonij- en andere houten meubelen,
Consoles en Tafels met marmeren bladen, Kasten, Canapés, Stoelen,
een compleet ameublement voor boudoir, van massief mahonijhout bekleed met rood Velours d'Utrecht,
Hang-, Tafel- en muurlampen, Spiegels en Schilderijen, Matten, porcelein-Glas- en Aardewerk,
voorts:
nog 2 zoo goed als nieuwe rijtuigen,
4 spannen perfect gedresseerde en goedloopende wagenpaarden, tuigen, etc. (2339)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 29 Julij 1859,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON en Co.
voor rekening van belanghebbenden van

50 picols Bladkoper.
2 » Koperen Spijkers.

afkomstig van het Ned. Schip *Princes Sophia*, 500 Vamen tot Brandhout gezaagd Wrakhout,

voorts:

13 kisten 5/4 Madapollams.
31 » 6/4 »

Gouden patent Lever en anker Horlogiën, een prachtig pleet ontbijt Servies met Zilveren randen, diverse Lijnwaden, Orleans, Zeildoek, matrozen mutsen, enz, enz.
(2331)

VENDUTIE

Vrijdag, 29 Julij 1859.
à 2 pCt. Vendusalaris.
OP HET PLEIN DER JAVASCHE BANK,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van

130 bijzonder
groote en fraaije
SANDELWOODPAARDEN,

waarvan het grootste gedeelte boven de 4 voeten hoog zijn, van af heden op voornoemd plein voor een ieder te bezigtigen. (2368)

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Vrijdag, den 29sten dezer mede verkoopen
voor rekening van belanghebbenden:
4 kisten Behangselpapier.
12 picols Notenmuskaat.
Een partij OUD BLAD KOPER, afkomstig van het Ned. Schip *Jannetje*, kapt. LUPCKE.
Een partij HAAIJEN VINNEN.

Djatie Houten Balken.

(2556) ABEELEN, DENNISON EN Co.

VENDUTIE

Op Maandag den 1sten Augustus 1859,
voor het Commissiehuis
VAN
J. SPEET,
van **Wagens, Paarden, Kasten, Tafels, Stoelen, Jagtgeweren,**
twee fraaije gouden Horologiën,
Kleedingstukken,
2 span Wagenpaarden, pleeten tuigen, enz.
Om elf uren zal het **Chinesche Bruids Toilsel** van **Goud** en **Juwelen,** dat op de veiling van den 26sten dezer voor
***f* 18,500**
is opgehouden,
alsnu **stuk** voor **stuk** afzonderlijk worden verkocht en inmiddels dagelijks te zien zijn.

Op deze Vendutie

zullen mede worden verkocht:
TWEE PAAR ALLERFRAAISTE BRILLANTE GIWANGS,
van circa 8 karaat,
zuiver wit, zonder eenige fouten en rond van vorm.
(2379)

OP DE VENDUTIE

van Maandag den 1sten Augustus
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
zal ZONDER RESERVE *worden verkocht:*
2 KN. ENGELSCH LINNEN DAMASTEN,
TAFELLAKENS EN SERVETTEN,
in kleine kavelingen:
EEN KIST MANSSOKKEN, en
40 *stukken Supra fijn ORLEANS,*
Alsmede:
50 ½ kistjes

MANILLA SIGAREN,

van beste qualiteit. (2380)

VENDUTIE

Op Donderdag, den 4den Augustus 1859,
voor het Sterfhuis van wijlen de Chinesche vrouw
THE PEKNIO,
in de Chinesche Kamp, Gang Passar Glap,
van **Huismeubelen, Goud-** en **Zilverwerken)**
Brillanten- en **Diamanten,** enz. enz. (2382,

---

diend om dadelijk ontslagen te worden. Pas op voor den volgenden keer! En nu vervolgde hij tegen mij: Mijnheer J. — wij zijn u genoegdoening schuldig. Heb de goedheid ons te verschoonen, dat wij u een oogenblik in moeite gebragt hebben.

— Ik zal er verder niet meer aan denken, zeî ik koeltjes, zoo het gebeurde van eenig nut kan zijn, om voor te komen, dat in 't vervolg anderen aan dergelijke valsche beschuldigingen worden blootgesteld.

Ik nam den behendigen knecht met mij in de vigilante en onderweg lachten wij zamen hartelijk over den spion, dien wij zoo fijn hadden beet genomen.

(*Redactie.*)

GRAAF SARJEDO.

Een verhaal

van

L. MUHLBACH.

Men kan een zeer voornaam man en toch een bedelaar zijn, men kan een eeuwen heugenden stamboom en toch geen enkelen penning in zijn zak hebben. Don Alcamer de Centuros y Cavallos behoorde tot de granden der eerste klasse van Portugal; hij had het regt, om met gedekten hoofde zijn koning te naderen, hij kon met fierheid terugzien op zijne lange rij van voorzaten, geen hunner had ooit zijne waardigheid en zijn adel vergetĕn, geen hunner was beneden zijn rang gehuwd, — zuiver, onberispelijk blank bloed vloot in de aderen van dezen stamhouder van een edel geslacht, en geen enkele dwarsbalk ontsierde het roemrijke wapenschild van don Alcamar de Centuros y Cavallos.

Don Alcamar volgde het voorbeeld zijner roemruchtige stamvaders: hij was vrij en onafhankelijk als zij, hij huisde als zij, in het paleis, dat de familie van den don sedert eeuwen reeds bewoond had en dat in den grijzen voortijd door een der helden uit zijn geslacht was gebouwd. Boven het hoofdportaal van zijn palies prijkte het wapen zijns huizes, schoon niemand dit wapen thans duidelijk meer onderscheiden kon, want allerlei driest gevogelte had zich in den muurrand genesteld en de rosetten en schildhouders, den geopenden helm en het pantserhemd tot het aanleggen van kunstige nestjes gebruikt, en 't stof en vuil hunner kleine huishouding hadden het trotsche wapen der Centuros y Cavallos met eene dikke korst overtrokken.

Desniettemin zag don Alcamar, telkens als hij naar huis kwam, voordat hij den drempel van zijn paleis overschreed, met vrolijk zelfgevoel tot zijn wapen op, en de stoute vogels, die hem met heesch gekras en klapwiekend begroetten, schenen hem de beschermgoden van zijn paleis te zijn, die hem bij zijne komst welkom heetten.

Met zulk gevoel betrad hij dan den drempel van zijn paleis en drong door in de voorhal. Het ergerde hem niet, dat geen dienaars hem te gemoet kwamen, geen page toeschoot, om hem de bestoven schoenen af te borstelen en hem in zijne toiletkamer te brengen, om zijne afgezakte, gestopte kousen met andere te verwisselen. Hij was en bleef toch altijd de fiere laatste spruit der Centuros y Cavallos, de grande van Portugal, hij bleef dat, schoon ook de hal ledig en doodsch was, schoon ook door de gescheurde muren van zijn paleis de togtwind de klaagliederen der vergankelijkheid floot, schoon ook in de vertrekken geen andere gasten waren dan spinnen en allerlei

Vendutie

Dingsdag, 2 Augustus 1859,
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.
van diverse Lijnwaden, Provisien, Dranken,
en ten 11 ure precies:

VAN 8 OPSTALLEN

staande op *Meester-Cornelis*, toebehoorende tot den boedel van wijlen de kapitein der Chinezen ONG BOENHIAN, krachtens acte gepasseerd voor den Notaris *J. J. Mynssen*, dd. 15 December 1846. No. 83.
(2369)

VENDUTIE

op Woensdag, den 10 Augustus 1859, zullen de Ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden aan de meestbiedende publiek verkoopen:

Het alhier ter Reede liggende Ned. Schip

VIJF GEBROEDERS,

groot 465 gemeten lasten.

Het schip met deszelfs ***masten, Stengen,*** en verdere ***rondhouten, zeilen, staand en loopend tuig, ankers, kettingen*** en verdere ***Inventaris***

zal in één Koop worden opgeveild.

Dagelijks kan het schip bezigtigd worden, naauwkeurig gespecifieerde Inventarissen zijn op aanvrage bij de Ondergeteekenden verkrijgbaar, terwijl nadere informatiën te bekomen zijn, bij de Agenten de Heeren ***B. Hopersmit & Co. alhier,*** te **Samarang** en te **Sourabaija.**
(2323) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op Zaturdag den zeven en twingsten Augustus 1800 negen en vijftig, des morgens ten Elf ure zal door tusschenkomst van het Vendu-Departement te Batavia in het

LOCAAL DER BEURS

worden verkocht:

1o. Een **Erf** bebouwd met een **Steenen Woonhuis** en dito blok bijgebouwen met pannen gedekt, gelegen in het Oosterveld het twintigste deel van blok **L** sub nummer 154 gedeelte **E**, buurt of **Wijk Kramat**, bij de verponding geregistreerd onder nummer 8764 en aldaar getaxeerd op eene waarde van **Negen duizend Gulden.**

2o. Een **Erf** bebouwd met een **Steenenhuis** en dito bijgebouwen beiden met pannen gedekt, gelegen in blok **M**, derde deel, sectie IV, nummer 161 buurt of **wijk Passar-Baroe**, bij de verponding geregisteerd onder nummer 9060 en aldaar getaxeerd op eene waarde van **Zeven duizend twee Honderd Gulden.**

Beide bovengemelde perceelen zijn toebehoorende aan den Heer **Hendrik Jan Erik Gustaaf Frederik Hofmeijer J. H. Z.**
(2349) F. ALTING MEES, qq.

Op een nader te bepalen dag

zullen de Ondergeteekenden publiek verkoopen voor Rekening van belanghebbenden,

de Engelsche Brik

ENTERPRIZE,

groot 2 28 tonnen,
gevoerd door kapitein HEIGHO.
Nadere informatiën te bekomen bij de Heeren **Maclaine, Watson & Co.** of bij
(2373) JOHN PRYCE EN Co.

MAÇONNIEKE SOCIETEIT.

VERGADERING,

Donderdag, 28 Julij 1859.
I. J. J. SNELLEBRAND,
(2363) *Secretaris.*

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 Augustus. (2364

LET WEL.

Aan gezagvoerders van Schepen van **TJILATJAP naar BATAVIA bestemd,** wordt ***f* 100.—** vracht aangeboden, tot den overvoer eener **Scheepsboot** met toebehooren.
Adres
(2324) KRUIJMEL *te Batavia.*

WORDT GEVRAAGD
eene Europesche

BONNE of KINDERMEID

ter oppassing van een **kind**, bij eene familie in de binnenlanden van Cheribon.
Adres franco Lt. O.
2358, H. M. VAN DORP.

Op de Fabriek BOEDHI-RADJA, is een Opzieners-betrekking

VACANT,

nadere informatiën te bekomen bij **J. F. Heckler** te Indramayoe. *Brieven franco.* (2347)

ANCIENNE MAISON SEUFFERT

Combet Sucisseur.
Vient de recevoir directement de Paris, par le navire

LA ROSE,

un grand assortiment de Chaussures pour hommes, dames et enfants: Bottines élastiques, Cracoviennes, Turquoises, Souliers satin blanc et noir, Chevreau doré et noir, Vernis, Satin Français, noeuds pour Chaussures de ville et de bal.
Fabrique de Bottes d'équitation en tous genres.
(2386)

Ontvangen:

NIEUWE GUITAR- EN VIOOL-SNAREN,
in blikken doozen en los.

ZIJDEN QUINTEN,

Viool-Snaren, Zilveren op roode zijde.
H. M. VAN DORP.
Batavia, 1859. (2361

Asphalt-Vilt,

bij
(2371) JOHN PRYCE & Co.

LAMPBOLLEN
en
ONDERSCHOTELS,

voor Hang- en Tafellampen, uit de Fabriek van
Messenger.
bij
(2346 JOHN PRYCE & Co.

A VENDRE

Chez les soussignés les articles ci-après importés de Bordeaux par le Navire Français
„LA ROSE”
Capitaine **Chavannes.**

25	Futailles d'Eau de Vie d'Armagnac Fin Rassis.
100	Caisses de 12 bouteilles Vinaigre Clarisié.
4	Tierçons » » » »
25	Caisses de 12 & 24/2 bouteilles Champagne B & F. Perrier.
25	Caisses de 12 & 24/2 bouteilles Champagne Jacquesson.
400	Caisses de 12 bouteilles Cognac **John Alberty.**
75	Caisses de 12 & 24 blles Vin rouge d'Hermitage.
25	» » » » de Bourgogne Chambertin.
25	Caisses de 12 & 24 b'lles Vin rouge de Bourgogne Beaune.
25	Caisses de 12 & 24 b'lles Vin rouge blanc Bourgogne Mousseux.
400	Caisses de 12 bouteilles Eau de Vie Fine, Campagne Cognac, Etiquettes Imperiales.
50	Caisses de 1400 bouchons Surfins de 20 lignes.
125	Caisses de 12 bouteilles fruits au Jus.
25	Caisses de 12 litres Absinthe Suisse.
8	Caisses de 12 litres Kirschen-Wasser.
6	Caisses de 48 Pobans prúnes d'Ente 1er Choix.
5	Caisses Ensemble 50,000 Capsules de Bouteilles.
100	Caisses de 12 bouteilles Sirops Assortis.
30	Caisses de 12 bouteilles Sirop d'Orgeat.
10	Caisses de 12 flacons Canés Marasquin & Rosolio.
10	Caisses de 12 flacons Geleés Assorties.
10	Caisses de 12 pots Porcelaine décorée Gelées assorties.
30	Caisses de 12 bouteilles Liqueurs assorties; Anisette, Noyau, Garus Scubac, Eau de Rose, Parfait-Amour.
10	Caisses Bonbons Assortis.
10	Caisses de 12 flacons Grand modèle Maraschino Fino.
50	Caissons Vermicelle Jaune.
25	Caissons Macaroni Blanc.
4	Caisses Amandes Princesses.
3	Caisses Tomates en ½ ¼ et ⅛ de Bouteilles.
50	Caisses de 12/2 Pobans Olives en Saumure.
20	Caisses de 12/2 » Câpres au Vinaigre.
40	Barils Farine fine Etuvée de la Marque Coumand fils frerès.
50	Caisses de 12 bouteilles Extra Cognac de la Marque Castillon.
4	Barriques Vin Rouge Coslabory médoc 1854.
5	» » » Domaine Hilde Poptac.
3	» » » » La Rose.

(2357) L. PLATON & Cie.

W. J. OLLAND,

Horologiemaker op Noordwijk.
Ontvangen een nieuw assortiment

Gouden en Zilveren
HEEREN EN DAMES HOROLOGIEN,

Cylinder- en Ankerwerk,
tegen zeer billijke prijzen te bekomen.
Alle **UURWERKEN** worden volkomen gerepasseerd afgeleverd en voor de Soliditeit van bewerking ingestaan.
Reparatie van Zak- en Huis-Uurwerken.
De verzending naar Java geschiedt ***franco Samarang*** en **Soerabaija.**
(2356)

MILITAIRE WILLEMSORDES,

gewoon en Fantasie Model ontvangen
bij
(2355) W. J. OLLAND.

Weder Ontvangen:

CHATEAU LATOUR,

in kisten van 4 dozijn.
(2343) JOHN PRYCE EN Co.

BRILLEN,

volgens den standaard van Doctor MAC GILLAVRY

OOG-HEVELSPUNTEN
en
Optische Instrumenten.

Ontvangen en te bekomen bij
W. J. OLLAND,
(2376 *Op Noordwijk.*

C. J. BATTEN,

Beëedigd translateur voor het Duitsch, Engelsch, Fransch, Hollandsch en Maleisch, neemt allerlei vertaalwerk aan, en gaat voort met les geven.
(2351)

Mr. J. C. BATTEN,

Sworn Translator, Continues giving lessons in Dutch. (2352)

---

ongedierte, dat het paleis van don Alcamar trouw was gebleven, nadat ratten en muizen het lang verlaten hadden, omdat zij binnen de naakte wanden niet eens eene harde broodkorst meer vonden, om haar honger te stillen.

Don Alcamar de Centuros y Cavallos droeg neergeslofte schoenen en gescheurde kousen; de fluweelen mantel, dien hij om zijne slanke, rijzige gestalte sloeg en waarmede hij de verdere leemten van zijn toilet, bedekte, was van een verschoten hemelsblaauw en 't zilver borduursel er op reeds lang onkenbaar geworden maar het was en het bleef toch nog altijd een fluweelen mantel, gelijk een grande van Portugal dien behoort te dragen. En boven dien fluweelen mantel prijkte eene zware gouden keten, die zich met coquette losheid om den verfrommelden, vuilen halskraag van don Alcamar slingerde en zich trotsch op zijne breede borst wiegde.

Don Alcamar bezat niets dan dit paleis met het wapenschild zijner familie, dat dagelijks naar beneden dreigde te storten; maar hij vond er althans nog eene toevlugt, en of de deuren al zonder slot en grendel waren en de minste wind ze klappend open- en toesloeg, zoo was 't in deze vertrekken 's winters toch altijd nog beter, dan op straat, want hier en daar was nog wel een enkel plekje, waar 't niet lekte en men althans eenigermate tegen den togt was beschut. Bovendien had don Alcamar in een dezer vertrekken de gebroken glasruiten, met eenige perkamenten bladen uit het archief van zijn huis, vrij netjes toegeplakt. In dit vertrek, dat hij zijn »cabinet» noemde, was het nog vrij goed uit te houden en daar zat don Alcamar menigen langen winteravond en overdacht de grootheid en heerlijkheid zijner familie, en speelde met trotsche zelfvoldoening met zijne gouden keten, het laatste, onschatbare, heerlijke erfstuk zijns huizes, dat sinds onheugelijke tijden altijd de borst van het opperhoofd der familie had versierd en dat don Alcamar thans droeg, als de laatste en eenige van zijn stam. Met hem moest het edele geslacht uitsterven. Daarover had don Alcamar eens een langen winteravond nagedacht, terwijl hij zijne gouden keten bewonderde, waarop het schijnsel der kleine olielamp, die op de tuitelige tafel stond, eenige lichte tinten wierp.

—»Ik moet aan een huwelijk denken,” mompelde don Alcamar; »ja, ik moet in den echt treden, en wel overeenkomstig mijn stand, opdat het wapenschild mijns huizes niet onteerd worde. Morgen ga ik mij eene gemalin zoeken. En met dit koene besluit strekte don Alcamar zich uit op zijne legerstede, die niets anders was, dan de marmeren vloer van zijn »cabinet” en verzonk weldra in zoete droomen.

(*Wordt vervolgd.*)

Toewan C. J. BATTEN,

Djoeroe bahasa Melajoe di Kalie-Besar, boleh toeloeng ôrang-ôrang dengan toelis ataw menjoerat segala soerat-soerat-an Wolanda. (2353)

De Ondergeteekenden hebben de eer het geëerde publiek te berigten, dat zij met de laatste mail eenen

ASSISTENT,

hebben uitgekregen in het vak van

Rijtuig Fabricatie en Zadelmakerij.

Tot dit laatste vak zullen zij spoedig ingerigt zijn en alle mogelijke bestellingen kunnen aannemen, daar de noodige gereedschappen binnen kort verwacht worden.

(2325) ZAKARA & AUDINEAU.

Les soussignés font savoir qu'ils viennent de recevoir par la malle un

ASSISTANT,

qu' excelle dans sa partie comme

Sellier et Carrossier.

Ils ont à cet effet demandé tout l'outillage necessaire pour le harnais qu'ils n'o t pas fait jusqu'à ce jour.

(2326) ZAKARA ET AUDINEAU.

Fromage Gruyère.

(2362) LEROUX & Co.

ENGELSCHE
BRANDWAARBORG KASTEN
en
IJZEREN GELDKISTEN,

in diverse grootten bij

(2342) JOHN PRYCE EN Co.

EDAMSCHE KAAS,
Westfaalsche Hammen

Alkmaarsch dubbeld Princessen Bier,

pas ontvangen per Argenaut.

(2333) ABEELEN, DENNISON EN Co.

ETEN,

te bekomen, buiten huis bij

MEVR. STAM,

(2344) *Passar-Baroe.*

Aan

SUIKER-FABRIKANTEN EN ANDEREN.

GEORGE FLETCHER,

Machinist en Fabrikant van Suikermolens, te Farnham Place, Gravel Lane, Southwark, London,

Neemt hiermede de vrijheid eerbiedigljk de aandacht van heeren Landeigenaren, hunne Gemagtigden of Administrateurs, en van al degenen, die in eenig opzigt met de **SUIKERBEREIDING** in verband staan, te vestigen op de groote kracht zijner

STOOMMACHINES en SUIKERMOLENS, SAPPOMPEN, CYLINDERS, STOOMKETELS van allerhande soort,

TOEBEHOOR voor MOLENS en RADEREN,

en op hunne voortreffelijkheid boven die, welke over het algemeen gebruikt worden, en hoofdzakelijk op zijnen

Zwaren Vertraagden Suikermolen

"die in staat is tusschen de 65 en 70 pCt. Sap uit het Suikerriet te trekken,"

van welken molen hij de eenige uitvinder is; hebbende hij denzelven in 1837 op het eiland *Cuba* ingevoerd, sedert wanneer dezelve op alle *Britsche, Deensche, Spaansche* en *Portugesche Bezittingen* in algemeenen aftrek is geweest, en steeds de grootste voldoening heeft gegeven.

G. F. die veeljarige practische ondervinding in het vak van MACHINERIEN voor SUIKER-ETABLISSEMENTEN heeft, geeft de verzekering, dat alle orders, waarmede men hem zoude willen vereeren, op eene kunstmatige en keurige wijze zullen uitgevoerd worden.

G. F. maakt hierbij de opmerking, dat zijne Machineriën, wel is waar, op het eerste gezigt, niet goedkoop mogen voorkomen; maar, wanneer kracht, gewigt en hoedanigheid van het werk in aanmerking worden genomen, zal de prijs per ton goedkooper gevonden worden dan van eenigen anderen maker, en hij voegt hierbij verder, dat al degenen, die eenige praktische ondervinding in Machineriën voor Suiker-Fabrieken hebben gehad, wel bewust zijn, dat dikwijls groote moeijelijkheden en zware verliezen ontstaan zijn uit het aanwenden van goedkoope en slechte Machineriën. Daar van daan de wenschelijkheid om sterke, doeltreffende en zeer geschikte Machineriën te hebben, zoo als **G. F.** gewoon is aan zijne veelvuldige vrienden in de bovengenoemde plaatsen te leveren. Ten slotte, oordeelt **G. F.** het hier, om de belangrijkheid van het onderwerp eene geschikte plaats bekend te stellen, dat hij het zich tot eenen algemeenen regel gemaakt heeft, om alles in zijne fabriek af te werken, zoodat er niets meer overblijft dan de stukken in elkander te zetten.

LONDON, 1 April 1859. (2354)

HOLLOWAY'S ZALF.

— Hoe velen der Millioenen, die sedert den val van Adam, toen door ongehoorzaamheid, allerlei ziekten het erfdeel zijner afstammelingen werdt, mogten daarvoor bespaard gebleven zijn indien ze deze wondervolle Pillen ingenomen hadden. Derzelver waardij als eenen geenzonden Agent is bevestig door de eigenaars der plantaadjes in Java, welke niet alleen ten voordeele hunner eigene familien, maar ook voor den welstand hunner slaven, onlangs groote hoeveelheden ingevoerd hebben. Geen medicijn is zoo zeer geschikt voor het ligchaamsgestel des negers als deze zachte, zuiverende Pillen, welke gebruikt kunnen worden zonder verlies van tijd of arbeid. Wanneer Holloway's Zalf en Pillen in de handen zijn van den Eigenaar dan heeft de plantaadje eenen veilgen en spoedigen Doctor.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:

Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kettholfer.
» Tagal	»	Wed. Dott.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff, & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (2291)

HOOGE PRIJZEN

IN DE

238ste STAATS-LOTERIJ

GETROKKEN BIJ

E. G. BOONEKAMP, te Rotterdam.

No. 1337 Een prijs van *f* 50,000.—
" 15347 " " " " 25,000.—
" 16374 " " " " 20,000.—

LOTEN

voor de thans trekkende

239ste Staats-Loterij

ZIJN TE BEKOMEN

Een Heel Lot . . ad. *f* 100.—
" Half " . . " " 50.—
" Vijfde " . . " " 20.—

Te Batavia bij ***G. Kolff en Co.***
» Samarang bij ***de Groot, Kolff en Co.***

Houders onzer Loten in de **238ste Loterij** ontvangen op heden berigt van den uitslag hunner nummers.

De getrokken prijzen zijn dadelijk disponibel.

BATAVIA, 25 *Julij* 1859. (2357)

Boekhandel van H. M. van Dorp,

te Batavia.

Macaulay's. Complete works, gebonden.
Opzomer's Volledige werken »
Smits. Clementine. . . . . *f* **2.**—
Ons Vaderland en zijn bewoners, met 42 platen en vele Afbeeldingen. . . . . . . *f* **18.**—
Hofdijk en Rosmade, Ons volk in zijne historie Romantisch geschilderd 1. . . . . . *f* **4.**—
J. J. L. ten Kate, Italie. Reisherinneringen » **6.**—
Kits van Heyningen, Herinneringen uit Jezus Leven.

Vele nieuwe Schoolboeken, Woordenboeken, enz.

Gedenkboek van belangrijke Gebeurtenissen in onzen tijd, 1858. . . . . . *f* **10.**—
Dit werk wordt vervolgd. (2330)

BOEKHANDEL VAN H. M. VAN DORP,
te Batavia.

Ontvangen eene fraaije verzameling nieuwe

KINDER-WERKEN,

waaronder in keurig bewerkte banden

Het nuttig PRENTENBOEK groot 4° formaat, waarin de spelende jeugd door fraaije ***Platen en Bijschriften*** geleid wordt, tot opmerken en nadenken over allerlei dingen uit het ***Dierenrijk, de Plantenwereld,*** het Delfsstoffenrijk en de Bewerktuigde Natuur, Prijs ***f* 12.**—

Het ***Zondagsboek,*** Twaalf Staalgravuren met Bijschriften voor Jongens en Meisjes, ***f* 10.**— (2329)

SCHOOL-HANDEL.

Door ruime aanvoeren is het Magazijn van de ondergeteekenden thans ruim voorzien van:

LEERBOEKEN in gebruik bij de Gouvernements Lagere Scholen in Nederlandsch Indië.

GROOTE WANDKAARTEN en **AARDGLOBES.**

PRENTEBOEKJES geschikt voor ***Prijswerkjes.***

LEIJEN, GRIFFELS, LETTERKASTEN, LETTERPLANKJES, SCHRIJFPENNEN en van alles wat behoort tot het

SCHOOL- en HUISSELIJK ONDERWIJS.

Catalogus is op aanvrage verkrijgbaar.

G. KOLFF & Co.

BATAVIA. (2293)

Houders van Cognossementen aan Order over.

B No. 1/11 5 kistjes ***Kwikzilver;***
» 4 » ***Drogerijen*** } door *J. C. Brandt & Zn.*
» 2 » ***Verfwaren***

Alhier van Nederland aangebragt per Nederl. Schip **BELLATRIX,** Kapt. **A. P. Sandberg,** gelieven zich bekend te stellen bij

de Agenten

(2385) J. CEZARD & Co.

Geconsigneerden aan order over

AB. N°. 1/24. 24 kisten **Droogerijen** afgeladen te Amsterdam door de Heeren

J. C. BRANDT & ZONEN,

alhier aangebragt per het Ned. Schip ***Nicolaas Witsen,*** kapitein **B. T. STOFFELS,** gelieven zich bekend te maken bij de onderg teekenden

(2366) B. KOPERSMIT EN Co.

STOOMBOOT OENARANG.

Het vertrek dezer boot naar

SAMARANG EN SOERABAIJA,

gedurende de maand Augustus,

is geregeld als volgt:

Van BATAVIA den 7den en van SAMARANG den 10den naar SOERABAIJA.

Van SOERABAIJA den 14den en van SAMARANG den 16den naar BATAVIA.

Van BATAVIA den 21sten en van SAMARANG den 24sten naar SOERABAIJA.

Van SOERABAIJA den 28sten en van SAMARANG den 30sten naar BATAVIA.

Informatiën bij

de Agenten,

(2350) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

HET STOOMSCHIP BANDA,

kapitein **KULLER,**

vertrekt 24 uur na aankomst der verwacht wordende landmail, naar **SAMARANG, SOERABAIJA, MACASSAR, TIMOR** en de **MOLUKKO'S.**

Nadere informatiën bij

(2375) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP AMBON,

Kapitein **W. VOGEL,**

vertrekt den 3den Augustus naar **Samarang en Soerabaija.**

Nadere informatiën bij

(2355) W. CORES DE VRIES.

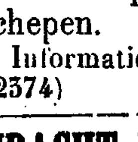

Naar

PONTIANAK EN SINGKAWANG

vertrekt op den 8sten Augustus een der Stoomschepen.

Informatiën bij

(2374) W. CORES DE VRIES.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERABAIJA

met het Nederl. Schip

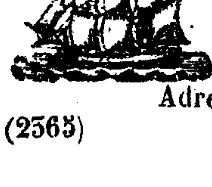

BULGERSTEIN,

kapt. ***B. Verhagen,***

om spoedig te vertrekken.

Adres bij

(2365) VAN OMMEREN RUEB en Co.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 27 Julij 1859, No. 60.

De zaak der gymnasia in Ned. Indië.
Antwoord aan „De Oostpost."
(*Vervolg.*)

Had de regering den werkkring van het op te rigten gymnasium alleen uitgestrekt tot die vakken, welke daar eigentlijk thuis zijn: de oude talen, natuurkunde, enz., dan kon die inrigting ook buiten hare muren van onbeschrijfbaar nut zijn. Dan zou het weldra nergens aan middelbare scholen ontbreken, wijl de oprigters daarvan verzekerd zouden wezen, hunne leerlingen te behouden, totdat zij in staat waren, aan het gymnasiaal onderwijs deel te nemen. Doch misschien zou dit plan nog eenige jaren onuitgevoerd moeten blijven, omdat wij niet gelooven, dat er op dit oogenblik een genoegzaam aantal jongelieden in Oost Indië is, die ver genoeg gevorderd zijn, om aan het eigentlijk gymnasiaal onderwijs deel te nemen.

De inrigting, zooals wij die wenschen, zou niet alleen den particulieren onderwijzers aan middelbare scholen de zekerheid van een voldoend bestaan verschaffen, maar ook de degelijkheid van dat onderwijs bevorderen. Bepaalde de regering vereischten, die de leerlingen, welke op het gymnasium wenschten toegelaten te worden, moesten bezitten, bij gebreke waarvan hun de toegang geweigerd werd, dan zou er een streven ontstaan, om het onderwijs zoo goed en edegelijk mogelijk te doen zijn. De trage onderwijz rs, de loondienaars in het vak, die er even goed zijn als ijverige uitmuntende menschen, zouden door de vrees, om hunne inrigting te niet te zien gaan, aangespoord worden, om zich met alle kracht aan hunne taak te wijden. Het spreekt immers van zelf, dat die scholen, welke de beste leerlingen voor het gymnasium produceerden, het sterkst bezocht zouden worden. Dit alles vervalt, wanneer men den kring van het gymnasium ook tot zaken uitstrekt, die er niet thuis behooren.

Wij komen tot een tweede verkeerde stelling des schrijvers in den *Oostpost.* Het tweede artikel (*Oostpost*, 7 Julij, no. 54) begint aldus:

»Wij hebben ons voorbehouden aan te toonen, in welken zin wij wenschten dat men zoude opvatten de woorden: wanneer het *Gymnasium Willem III* zal beantwoorden aan de plannen, die men met deszelfs oprigting beoogt." Wij hebben daarmede niet willen zeggen, dat het in de bedoeling der regering zoude liggen, om van het *Gymnasium* een opvoedingsgesticht, zoo voor zedelijke als verstandelijke ontwikkeling, te maken; maar wel eene inrigting, waar jongelingen, die zich op andere scholen voor middelbaar onderwijs bijzonder onderscheiden hebben, die kundigheden kunnen opdoen, welke op deze scholen in het geheel niet, of tot op eene onvoldoende hoogte onderwezen worden: om kort te gaan, eene inrigting, waar de laatste hand aan hunne voorbereidende studiën gelegd wordt, en welke zij verlaten zullen om, naar gelang van keuze of bekwaamheden, hetzij als aspiranten op te treden voor plaatsing aan eene der hoogescholen of akademien in Nederland, dan wel zich eene andere loopbaan te kiezen.

Op deze wijze zullen de partikuliere scholen, bij eventuele oprigting van meer *Gymnasia*, geen gevaar loopen van verdrongen te worden, maar zal zich integendeel de behoefte doen gevoelen aan eene steeds toenemende uitbreiding van het middelbaar onderwijs over den Indischen Archipel."

Nogmaals moeten wij de dikwerf genoemde woorden der regering in haar orgaan van 8 Julij ll., die de schrijver in den *Oostpost* niet gelezen schijnt te hebben of ze vergeten heeft, aanhalen, en met het oog daarop vragen wij vooreerst: Hoe is het mogelijk te zeggen, dat het niet in de bedoeling der regering zoude liggen, om van het gymnasium een opvoedingsgesticht te maken, maar wel een inrigting, waar de laatste hand wordt gelegd aan de voorbereidende studien van die jongelieden, welke naar akademien zullen gaan of een andere loopbaan kiezen, daar de regering-zelve met ronde woorden verklaart, dat er lager en middelbaar onderwijs zal worden gegeven? — 't Is onmogelijk, dat de bedoeling des schrijvers geweest is, te willen beweren, dat er lager en middelbaar onderwijs zou worden gegeven op een instituut, zonder dat dit was een opvoedingsgesticht, zoo voor zedelijke, als verstandelijke ontwikkeling. Zelfs, al ware het gymnasium, zooals de schrijver wil, alleen een inrigting, waar de laatste hand gelegd werd aan de voorbereidende studien van aspirant-studenten, dan nog zouden wij wel degelijk als een eerste vereischte stellen, dat het leggen van die laatste hand, naast het bijbrengen van kundigheden, tevens ten doel had het gemoed des leerlings te veredelen en zijn verstand te ontwikkelen. Is dit niet het geval, dan is de inrigting een groote dresseerplaats, waar kundigheden worden bijgebragt, zonder er op te zien, dat ze behoorlijk in den geest des leerlings verwerkt worden. Onderwijs zonder opvoeding is geen onderwijs, ten minste zoo lang men het doel van het onderwijs vindt in het vormen en ontwikkelen van gemoed en verstand, door het bijbrengen van gepaste en nuttige kundigheden. Nog eens, wij kunnen en willen niet gelooven, dat de schrijver in den *Oostpost* dit bedoeld heeft, doch wat dan?

In de tweede plaats vragen wij, altoos met het oog op de *Javasche Courant* van 8 Junij, hoe de oprigting van gymnasia de behoefte kan doen gevoelen aan een steeds toenemende uitbreiding van het middelbaar onderwijs? Wij hopen reeds aangetoond te hebben, dat de oprigting van gymnasia, zooals de regering die schijnt te willen, ten nadeele van het particulier middelbaar onderwijs zou uitloopen, zoodat wij hieromtrent in geen herhalingen treden.

Thans komen wij tot de bedenkingen, door den schrijver tegen ons stuk: *Gymnasiaal Onderwijs* in den *Javabode* geopperd. Vooreerst wat betreft het aantal gymnasia. Wij geven den schrijver toe, niet dat die buiten Java niet noodzakelijk zijn, maar dat zij vooreerst achterwege kunnen blijven. Er blijven alzoo drie over voor de drie hoofdplaatsen van Java.

Na eerst gezegd te hebben, dat met de oprigting van het gymnasium Willem III een eerste stap zou worden gedaan ter verbetering van opvoeding en onderwijs, waarbij wij ter loops aanstippen, dat wij niet begrijpen, hoe opvoeding en onderwijs verbeterd zullen worden, als, volgens des schrijvers eigen woorden, het gouvernement alleen bedoeld heeft een inrigting, waar de laatste hand aan de voorbereidende studien van aspirant-studenten gelegd zal worden, — gaat de schrijver voort met te zeggen, dat de weg, die tot het doel: volmaking van opvoeding en onderwijs leidt, vol hinderpalen is en dat men daarom wel doet eerst te onderzoeken, of men met eenige kans op welslagen gymnasia zou kunnen oprigten, en dat men derhalve eerst met één diene te beginnen.

Hierop komen wij dadelijk terug. Vooreerst willen wij een woordje in 't midden brengen over 'tgeen de heer Wintgens, in de tweede kamer der Staten-Generaal, van de in Indië geboren kinderen gezegd heeft, nl. dat het hun, die uit gemengde huwelijken gesproten zijn, ontbreekt aan natuurlijken aanleg en vatbaarheid en dat zij, die van zuiver europeschen oorsprong zijn, een gebrekkige huiselijke opvoeding hebben genoten, een opvoeding, zoo gebrekkig, dat vele ouders hunne kinderen naar Holland zenden, zonder hen eerst goed Hollandsch te hebben leeren spreken.

(*Wordt vervolgd*).

BATAVIA.

☛ Volgens een Telegraphisch berigt van Anjer, zijn die plaats gepasseerd:

Doctrina en Amicitia van Amsterdam,

Krimpenerwaard van Rotterdam, met een transport troepen.

Kaap Hoorn van Amsterdam.

Couch Brothers van Glasgow.

— Naar wij vernemen, moet de Heer Mr. L. W. C. Keuchenius, laatst fungerend Secretaris-generaal bij het Ministerie van Koloniën, tot lid in den raad van Nedelandsch Indië benoemd zijn.

— De Javasche Courant van heden bevat een, door Z. M. den Koning der Nederlanden met den president der republiek Guatemala, dd. 5 Maart 1859, gesloten tractaat van vriendschap, handel en scheepvaart.

— Toen wij, voor eenigen tijd, de advertentie van den assistent-resident voor de politie alhier lazen, waarbij de ingezetenen werden aangemaand, hunne honden van halsbanden te voorzien, met bedreiging, dat losloopende honden, die niet den naam huns eigenaars droegen, door de politie gedood zouden worden, verheugden zich allen, die, na vermoeijend dagelijksch werk, door een gerusten slaap nieuwe krachten voor den volgenden dag hoopten te verkrijgen, dat het aantal van losloopende honden schielijk zou verminderen. Helaas! hoe hunne hoop is teleurgesteld! Ten minste in de *Batoe-Toelis, Gang Patjenongan,* [illegible] en die streken schijnt het aantal honden hoe langs zoo grooter te worden, die, 's nachts op roof uitgaande, elkander het vinden van een been, met hongerig lijf, door gebrek woedend gemaakt, betwisten en, elkander bijtende, een leven maken, dat het voor de bewoners aldaar onmogelijk is ongestoord te slapen. Telkens worden zij door het geweld van die half uitgehongerde dieren wakker geschrikt. En niet alleen dit, maar men is des avonds, als men te voet uitgaat, niet eens zeker gaaf en ongeschonden thuis te komen, daar die bestiën de leelijke eigenschap bezitten, ied reen naar de beenen te vliegen. Wij hadden, bij het lezen van bovenbedoelde advertentie, gehoopt, neen, verwacht, dat de Europeanen en daarmede gelijkgestelden genoeg ontzag en eerbied, de Inlanders en Chinezen genoeg vrees voor de wet zouden gehad hebben, om aan de aanmaning van de politie onmiddelijk te voldoen. Daarbij komt dat de opgenoemde wijken van Batavia in zoo goed vertrouwen bij de politie staan, of door deze zoozeer gevreesd worden, dat de verschijning van een politiebeambte aldaar een bijna ongehoorde gebeurtenis is.

Wetten maken is goed, maar dient men zich ook niet te overtuigen, dat ze behoorlijk worden opgevolgd en nageleefd?

— Extract uit den brief van een der Passagiers aan boord der »*Alma.*"

Aden, 17 *Junij* 1859.

Op ontvangst dezes zult gij reeds van het ongeluk gehoord hebben, dat ons in de Roode Zee overkomen is. Maar, God zij dank! wij behooren nog allen tot de levenden, ofschoon wij oogenblikken van groot gevaar en ontbering hebben doorgestaan; ik zit u thans, in een waar Eden *voor ons,* deze regels te schrijven. Ik merk echter, dat het schrijven nog niet goed gaat en wil mij dus tot een kort verhaal van het gebeurde voor heden bepalen. Het voornaamste toch voor u is te weten, dat wij allen gered zijn en voor het oogenblik ons zoo wel bevinden, als dit na het doorgestane te verwachten is.

In den nacht van den 12den Junij, even over 3 uren, voelde ik de boot een schok krijgen; ik sprong dadelijk op en, uit mijn hut komende, helde het schip reeds zoo over, dat ik mij met moeite op de been kon houden, terwijl het water door de poorten der hutten aan lij mij reeds tegengolfde. Ik sliep namelijk in eene andere hut dan mijne vrouw met de kinderen, ver vooruit, voorbij de machine, terwijl zij in het salon, gelukkig te loevert, gelogeerd waren.

Met de uiterste inspanning, kwam ik echter nog gelukkig bij de mijnen aan en wij waren dus, God zij geloofd! vereenigd. Er brandde toen nog ééne lamp in het salon en het water bereikte reeds de helft van de tafel. Onze vriend R. kwam bij ons en trachtte ons overtehalen, te beproeven den trap te bereiken. Ik, die met de meeste moeite pas van daar was gekomen, durfde mijne vrouw en kinderen daaraan niet wagen en, terwijl wij onze tegenwoordigheid van geest gelukkig bewaarden, dacht ik, dat ons eenigst behoud te wachten was, door bedaard in onze hut onze redding van buiten aftewachten.

Intusschen kunt gij u geen denkbeeld maken van het akelig geluid, dat ons van alle kanten omgaf; van tijd tot tijd zag ik een kind in het water drijven en sommigen, die de tafel trachtten te bereiken, hun stand verliezen en onder de tafel met eene vreeselijke vaart in het water verdwijnen. De eerste machinist riep ons eindelijk door de kap der kajuit toe, dat hij een touw zou nederlaten; een paar heeren klemden zich op de tafel aan de balken en hielpen toen, met behulp van dat touw, verscheidene passagiers naar boven. Op het laatst bleven wij nog alleen met Sir J. B. en zijne dochter over. Ik kreeg toen moed en hielp mijne dochter op de tafel, en had het genot haar door de kap aan het touw te zien opgaan. Daarna volgde mijn zoon met veel meer moeite, door zijne zwaarte; maar op eens raakte onze lamp uit en bevonden wij ons in het stikdonker en in het akeligst oogenblik onzer schipbreuk. Ik had mij echter buiten de hut tegen de tafel aangedrongen en behield gelukkig die positie, maar het was, alsof, met het uitgaan der lamp, ook onze vrienden op het dek ons opgaven, althans geruimen tijd hoorden wij niets, tot er eindelijk wêer een stem zich deed hooren, die vroeg, of er nog iemand beneden te redden was. O! for God's sake, riep ik, send us the rope again and I'll try to catch it. Ook de heeren op de tafel hielden nog stand; toen hielp ik Miss B. naar boven, Sir J. B. en mijne vrouw en ik geloof, dat ik de laatste was, die mij naar boven werkte. Hoe het mijner vrouw mogelijk is geweest met dat touw en de weinige hulp, die zij kon krijgen, naar boven te komen, is mij nog een raadsel.

Maar eindelijk waren wij, Goddank! allen boven; mijne dochter zat op de verschansing aan loevert; mijne vrouw gedrukt tegen de kajuitskap met mijn zoon en ook ik kreeg daar een plaatsje. De geheele verschansing, die met eene helling van welligt 45° verschrikkelijk hoog uit het water stak, zat vol met passagiers, en een paar officieren uit het schip waren bezig, om de vrouwen en kinderen in de sloepen te laten. Ook verschillende onzer intiemen van de »*Peking.*"

Evenwel was er waarlijk geene verwarring en trachtte niemand zich vóór den ander te redden; vrouwen en kinderen gingen in ieder geval voor, en zoo gelukte het dan ook aan de onvermoeide pogingen van onze Engelsche passagiers allen te redden. Mijne vrouw riep, toen zij op de verschansing zat, dat zij onmogelijk langs een paar touwen zich in dien schijnbaren afgrond dorst te laten nêerglijden, maar op dringend verzoek liet zij zich evenwel neerdalen en kwam, Goddank! behouden in de boot. Ik slingerde mij toen aan een touw boven op de verschansing en vond mij spoedig met al de mijnen in de boot weer vereenigd. Dit geheele tooneel, dat een uur duurde, had plaats nog voor het aanbreken van den dag, maar het was toch niet geheel donker, ofschoon ik op een afstand niemand herkende.

Eens in de boot hoorden wij, dat wij op een rif waren geloopen, behoorende tot een klein rotsachtig eiland, waarvan de eigentlijke benaming is »Moorshedgerah," 4 miles of the little Harnish Island. Wij waren gelukkig vlak bij het strand, maar dit was zoo steenachtig en bedekt met puntige schelpen, dat wij met onze bloote voeten er niet op konden loopen. De zeilen in de sloep werden toen stuk gesneden en daarover liepen wij tot aan de kleine heuvels, waar het strand eindigde en gemakkelijker te beloopen was.

In betrekkelijk korten tijd, waren alle passagiers aan den wal en het is ongelooflijk, dat *allen* gered werden zonder eenig ongeluk van belang; ik met anderen had eenige kneuzingen aan beenen en handen; mijne vrouw had veel pijn aan een knie, waarop zij was gevallen, maar overigens was er, Goddank! geen ziel verloren en zaten wij daar allen in eene zeker treurige positie, maar toch dankbaar voor onze redding. Die redding hebben wij naast God voornamelijk aan onze Engelsche medepassagiers te danken. Dat verachten van elk gevaar, waar het de redding van anderen gold, die onvermoeide inspanning, met alle opoffering van eigen leven en belang, en later die onophoudelijke zorgen, welke onze vrienden voor ons hadden, hebben ons allen eene achting en liefde voor het Engelsch karakter ingeboezemd, dat ons gedurende ons leven niet zal verlaten.

Nadat al de passagiers aan den wal waren gebragt, gingen sommigen weer naar boord, om provisiën, water, zeilen en alles te redden, wat te redden was, en al spoedig kwamen er dan ook zeilen om tenten te maken en zochten wij een plaatsje op, waar wij ons in al onze naaktheid konden nederleggen. Onze vrienden bragten ons spoedig matrassen en onze brave vriend R., die zijn voet schrikkelijk had verwond, ging weer naar boord, om bepaald in de hut van mijne vrouw het een en ander te trachten te redden. Hij kwam al spoedig met de hoeden en eenige kleêren van mijne vrouw en dochter, een reiszak en mijne cassette, met welke laatste ik vooral regt gelukkig was. Den geheelen dag waren die heeren in de weer en hielp ik zoo veel ik kon, om goederen van het strand naar het hoofdmagazijn aantedragen. De Purser sloeg zich daar op tot bewaring der provisiën en van het meest kostbare het »*water.*" Gelukkig bevond zich aan boord de heer Gisborne, de contractant van den telegraaf tusschen Singapore en Batavia; deze stelde zich aan het hoofd tot bewaring van orde en regel; er werd al spoedig eene wacht van vrijwilligers geformeerd, zoo goed mogelijk met lansen, geweren en sabels gewapend, om de wacht te houden en zoo werd al het mogelijke gedaan, om te behouden wat gered was. Eene eerste uitdeeling van levensmiddelen had tegen 9 uren plaats, bestaande in bier en beschuit; de dames kregen 2 glazen water, geen der heeren, daar s'avonds nog maar ééne flesch drinkwater over was. 's Middags had ik, tusschen 1 en 2 uur, de wacht bij den Purser en was het toen, onder het zeil, waar onder de provisien lagen, zoo onuitstaanbaar heet, dat ik dacht te bezwijken.

De Purser bleef er, viel in slaap, kreeg om 3 uren een toeval en was reeds om 5 uren een lijk; een man in de kracht van het leven, met wien ik nog voor een kwart uur gesproken had. Dit was dan ook mijne grootste vrees *na* onze redding; die schrikkelijke hitte, bij nagenoeg totaal gebrek aan water; wat moest er van de ruim 400 zielen worden, die daar op die rots lagen?

De eerste poging tot onze verlossing bestond in het tegen 9 uren expedieren eener kleine giek met 4 Lascars, 2 kwarter masters (Europeanen), de 2de officier Baker, een der heeren van de Roode Zee telegraaf compagnie, die voorzien was van een order van den Sultan, om hem in alles te helpen, waar hij hulp in de Roode Zee mogt noodig hebben, en een Griekseh koopman als tolk. Deze boot werd naar Mokka bestemd, om hulp, maar vooral water te zoeken en tevens te trachten, met de *»Cyclops"* steamer intevallen, die 2 dagen na ons Aden voor Suez zou verlaten. Onze innigste wenschen en gebeden vergezelden die boot, die, Goddank! ook onze verlossing heeft aangebragt.

Een tweede boot werd uitgezonden, om water te halen op een der omliggende eilanden en kwam eerst den volgenden avond terug met een weinig slecht water, dat toch zeer welkom was.

De heer Gisborne verdeelde inmiddels al de passagiers in 10 tallen (messes) en werd onze vriend M. chef van de onze, dat geen gemakkelijk baantje was, daar hij 2 maal daags in de brandende hitte zelf onze vivres moest gaan halen.

Mijn bediende, dien wij regt blijde waren ook op de rots terug te vinden, was ook daar van onbegrijpelijk veel nut en ik dankte meer dan ooit den Hemel, dat wij hem hadden medegenomen; altijd even gewillig en onvermoeid, liep hij steeds op het strand, om voor ons optezoeken, wat van het onze werd aangebragt, en was overigens bezig om zeewater in flesschen aantebrengen, waarmede wij ons den geheelen dag het hoofd nat hielden en dat ons behouden heeft. Ik geloof, dat zonder dat middel verschillende onzer, in die 3 volle dagen en 3 nachten, die wij op de rots doorbragten, zouden zijn bezweken, bij eene warmte onder de tenten van minstens 110 à 115 graden!! Den 3den dag volgde ik den raad van Dr. Julien en ging midden op den dag 2 maal, iederen keer een uur, in zee zitten, met natte doeken om den hals, een natten hoed op het hoofd en daarboven een paijong. Op die wijze op den rotsachtigen grond in zee zittende en het water mij tegen latende golven, had ik het zoo koel, als ik maar wenschen kon, en hielp dit tevens om onzen onleschbaren dorst te matigen. Mijne vrouw en dochter namen ook een paar malen een zeebad; nergens heb ik betere illustratie gezien van *la proprieté c'est le vol.* Mijne vrouw herkende verschillende stukken kleeren van haar en mijne dochter in het bezit van anderen en zoo liep ik, ook, 3 dagen lang, op 2 regterschoenen, die mij nooit hadden toebehoord, daar ik letterlijk van kleeren niets had behouden dan mijn nachtbroek en een Chineesch zijden nachthemdje! Later kregen mijne vrouw en mijn zoontje nog al wat van hunne kleeren terug; mijne dochter bijna niets en ik kreeg, natuurlijk op het laatst doornat, nog het koffertje met eenige kleeren terug, dat in mijne hut stond.

Er zal wel geen kwestie van zijn, of de kapitein en de stuurlieden op de wacht zullen hunne betrekking verliezen. Overigens enz. enz.

Een onzer medepassagiers, van Singapore (2de klasse), met wien wij nooit een woord hadden gewisseld, bragt ons 4 flesschen limonade, die door onze Mess met de uiterste zuinigheid als de heerlijkste lekkernij werd geconsumeerd; zoo herinner ik mij ook niet, ooit met meer genot iets te hebben gegeten dan een theeschoteltje soep, dat ons 's middags werd uitgereikt. Later kregen wij een flesch brandy en cherry, en voor de dames een paar malen een flesch claret, dat het slechte water drinkbaar maakte.

Wij lagen overigens den geheelen dag en nacht naast elkaar op onze matrassen, met onzen vriend R. bij ons, die met zijn zwaar verwonden voet toch trachtte nuttig te zijn en aanhoudend bezig was, ons linnen in zeewater te doopen.

Ik behoef u ter naauwernood te zeggen, hoe zonderling de meesten onzer gecostumeerd waren; slechts enkelen, die gekleed op het dek hadden geslapen, waren nog redelijk in de plunje, maar de meesten zagen er armzalig uit; dames in heeren-, heeren in dames kleeren of stukken daarvan, want volle toiletten was er geen enkel.

De stemming was overigens perfect; slechts weinigen klaagden; ieder begreep, dat het oogenblik daartoe niet gekomen was; integendeel ieder beijverde zich, in den goeden geest medetewerken en zich voor anderen nuttig te maken.

Bij het einde van den 3den avond, begon men zich toch meer aftevragen, wat er van onze boot naar Mokka wel zou geworden zijn en hoe lang wij het nog zouden kunnen uithouden; de verstrekkingen van bier werden ook minder; sherry, brandy en claret was er niet meer en, ofschoon men voortging uit het schip te redden, waren de laatste togten derwaarts minder voordeelig, wat provisien betreft.

Wij sliepen dien nacht echter weer zoo goed mogelijk in, ofschoon er van slapen, gerust slapen slechts zelden iets inkwam, toen ik, nog voor het aanbreken van den dag, hoorde roepen, dat er een stoomboot in het zigt was; op dat berigt stoven wij allen naar het strand en, toen het later bleek, dat die stoomboot werkelijk naar ons toekwam, meer en meer naderde en eindelijk zoo digt mogelijk aan den wal ten anker kwam, ging er een *hurrah* ten hemel, zoo als welligt nooit het geval was geweest.

Het was het Engelsch oorl. st. schip *»Cyclops,"* dat door de boot met Baker, na zijn terugkeer van Mokka, op de meest ondoorgrondelijke wijze was ontmoet. Sloepen werden onmiddelijk gestreken en, ofschoon wij eerst bevreesd waren, dat het kleine schip ons niet allen zou kunnen medenemen, verklaarde de kapitein zich dadelijk bereid, al de passagiers overtenemen, terwijl de geheele équipage bij de ongelukkige *»Alma"* achterbleef, met 20 mariniers tot assistentie en zekerheid.

De dames gingen onder geleide der officieren spoedig naar boord; ik pakte onze kleine bagage en vooral onze matrassen en dekens met Ketjil bij elkaar en zoo waren wij, tegen 8 uren, allen aan boord op het dek vereenigd. Ieder beijverde zich ons te laven en te verkwikken; den geheelen dag liepen de officieren en doctoren met glazen limonade, wijn en water en al wat maar drinkbaar was of lafenis kon aanbrengen.

Even als op de rots, lagen wij met wat minder ruimte neer op onze matrassen en bij elkaar en, daar de hitte ook daar zeer groot was, hielden wij ons den geheelen dag aan ons oude systema van bevochtiging. Wat ons ook oneindig verfrischte was, dat wij ons eens met zoet water konden wasschen; de wond van vriend R. werd ook onderzocht, en de doctor verklaarde hem, dat, wanneer dit nog een paar dagen geduurd had, hij hoogst waarschijnlijk zijn been zou hebben moeten afzetten.

Nadat alles aan boord was en het noodige water enz. voor de achterblijvende équipage was aan wal gebragt, stoomden wij, God zij dank! eindelijk tegen den avond weg met een regt dankbaar gevoel voor onze nog zoo tijdige verlossing en gelukkig in het behoud van den braven Baker, die indirect de oorzaak was onzer bevrijding.

Dien nacht sliepen wij reeds veel geruster en smaakte ons het betere eten, aan eene tafel gezeten, ook oneindig beter. Den volgenden dag tegen 2 uren, kwamen wij behouden hier ter plaatse aan en, toen de agent der P. en O. Company aan boord verscheen, maakte onze goede J., die met hem bevriend was, er dadelijk werk van, ons met nog 6 anderen bij hem intekwartieren, terwijl al de overige passagiers zich op andere plaatsen moesten opschieten. Wij gingen echter dien avond niet van boord, maar eerst den 17den s'morgens vroeg en vonden een heerlijk, luchtig kwartier in eene bungalow op een heuvel, waar wij nu heden, den 5den dag, regt confortable, aangenaam en rustig gelogeerd zijn. Dat eerste dejeuner aan eene fatsoenlijke tafel, perfect in orde gezeten, zullen wij niet ligt vergeten.

Behalve onze oude vrienden van de *»Peking"*, met wie wij aan boord der *»Alma"* ook steeds vereenigd bleven, hebben wij onder de Calcutta passagiers ook eenige zeer aangename kennissen gemaakt, o. a. in majoor Fane, een van de onvermoeiden bij de schipbreuk. Deze goede vriend maakte eene schets van onze schipbreuk, waarop wij ter uitgave in lithographie allen inteekenden; ik hoop er u spoedig na onze komst eene copij van te kunnen zenden.

Nog aan boord der *Cyclops*, besprak men de wenschelijkheid van een schriftelijk dankadres aan kapt. Pullen, het Etat major en de Crew van de *Cyclops.* Een comité van 8, waartoe ik ook behoorde, ontwierp dit en werd dit later hier aan onzen redder overhandigd, tevens met £ 125 voor de équipage, door de passagiers bijeengebragt.

Ik bragt met J. en M. het geld voor de crew aan boord, een uur voor het vertrek op den 18 dezer, en was blijde in de gelegenheid te zijn, nog eens van al die hupsche, hartelijke menschen afscheid te kunnen nemen!

Batavia. Wij zijn in de gelegenheid, thans de volgende nadere bijzonderheden van de reis van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal mede te deelen.

Na eene zeer voorspoedige reis van 28 uren, kwam Zijne Excellentie en gevolg te Semat aan. De resident van Japara begaf zich met den havenmeester in commissie naar boord, ten einde den Gouverneur-Generaal af te halen.

Te 2 uren in den namiddag debarkeerde Zijne Excellentie en vervolgde terstond de reis naar Japara, alwaar de regentswoning tot de ontvangst van Zijne Excellentie en gevolg in gereedheid was gebragt.

Nadat aldaar door den Gouverneur-Generaal de gevangenis was in oogenschouw genomen, werd den volgenden dag de reis naar Patti voortgezet. Ook hier bezocht Zijne Excellentie 's lands gebouwen, zoomede eene zeer belangrijke tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid, ambachten en voortbrengselen der natuur uit het regentschap Patti, waarover Zijne Excellentie zeer voldaan was.

Den 19den verliet de Gouverneur-Generaal de residentie Japara en is, in den voormiddag van dien dag, in welstand te Rembang aangekomen. (*Jav. Court.*

Soerabaija, 18 Julij. Als een staaltje, hoe dikwerf philantropie aan eigenbelang wordt opgeofferd, deelen wij onderstaande onzen lezers eene geldopname mede, welke in vroegere tijden, om hare renteberekening, als *woekerhandel* zoude zijn omschreven geworden.

Zoodanige handelingen geschieden te dezer plaatse vele en komen ons daarvan dikwijls de bewijzen onder de oogen, wijl men door geene wet of bepaling aan eene bepaalde renteheffing is gebonden.

Wij nemen ons voor, om al wat te dezer zake ons ter ooren mogt komen en ons door inzage van bewijzen wordt gestaafd, aan de publieke beoordeeling prijs te geven, echter zonder daarbij namen of initialen aan te geven en willen alzoo medewerken, om de beoefenaars dezer te veroordeelen practijken aantesporen van loyaler middelen gebruik te maken, om aan hun gelddorst te voldoen.

Ter zake komende deelen wij mede:
dat ons is vertoond eene obligatie groot vijftig gulden, rentende tien procent 's maands, gedateerd 8 December 1857 en afbetaald 11 Julij 1859. — De geldschieter is een gepensioneerd ambtenaar, de schuldenaar een klerk op *f* 70.—; voor die *f* 50. — zijn na 19 maanden honderd zeven en veertig gulden terug gegeven.

Bij dien geldschieter zijn nog meer bewijzen van dergelijke geldschieterijen te vinden, onder anderen eene dito obligatie van *f* 50.— gedateerd 1 Januarij 1857, rentende 10%, waarop aan renten is betaald 3 10%.

Ook is een pandbeleening uitgelost van honderd gulden kapitaal voor honderd twintig en een halven gulden, bij afdoening 's maands en doorloopende renten, of gemiddeld 8% 's maands.

Het komt ons gepast voor, hier aan te sluiten een uittreksel uit *de aanteekeningen nopens de industrie, handel en nijverheid van Soerabaija* door J. Hageman Jcz., overgenomen uit het Tijdschrift voor nijverheid in Nederlandsch Indië, luidende als volgt.

De geldhandel is te Soerabaija uitgebreid. Men kan achten, dat er weinig lieden (mannen) zijn van de mercantiële, industriële, ambtenaars-klassen, die niet gelden in leen verschuldigd zijn of uitzetten. Van de honderd eigendommen zijn zeker vijftig verpand. Commissionairs, administrateurs, renteniers in 't groot, de zuinige werkman, de zuinige soldaat, de zuinige klerk, is de geldleener in het klein. De winst of geldswaarde is ongelijk, van $7^{1}/_{2}$ tot 960 ten honderd 's jaars. Vastigheden en redelijke voorwaarden vorderen $7^{1}/_{2}$ tot 12; pandgoed tot 36 onder Europeanen, en in de pandhuizen tot 50. Het uitleenen van kleine sommen op 20 procent 's maands is niet zeldzaam. Voorbeelden bestaan van 60, van 80 procento 's maands. De billijke rente is een à twee op borgschap of pand; een half op vendu-papier 's maands. De omzet van dezen handelstak kan op millioenen 's jaars gesteld worden. De jaarlijksche verliezen door bankroeten, insolventiën als anderzins, zullen de som van tien duizend guldens 's jaars zeer nabijkom n. De geldbelegging blijft evenwel groot; de beste belegging is in vaste goederen. Zelden vindt men opgehoopte kapitalen onbelegd bijeen. Zeven duizend guldens onbelegd, is veel ten dezen.

Soerabaija, 21 Julij. Op den 17den Julij, 's middags om 2 uren, is te Sitoebondo, door onvoorzigtigheid brand ontstaan, nabij de woning van den opziener van den waterstaat; door een fellen zuid-oosten wind aangewakkerd, zijn in korten tijd de omliggende bamboe gebouwen een prooi der vlammen geworden, daaronder ook een loods tot berging van gereedschappen en eene andere voor kalk; hoewel eenige dier gereedschappen verbrand zijn, is de schade echter niet groot.

(*Oostpost.*)

Ternate. — Gedurende de maand Junij, vielen aanhoudend zware regens. De berg rookte niet voortdurend, maar soms vrij sterk.

Junij 21. Heden morgen omstreeks 5 uur ontstond er brand in het huis van den Chinees Ton-Sioeng, in de Chinesche kamp. Door de tijdige ontdekking en spoedig aangebragte hulp, werd men den brand al ras meester, hebbende hij geene noemenswaardige schade aangerigt. De oorzaak van het ontstaan is onbekend.

Op den 28sten dier maand 's avonds omtrent 8 uur, had alhier eene vrij hevige aardschudding plaats; hoewel de eerste schok zeer sterk was, had men geene ongelukken te betreuren; alleen in sommige huizen, waaronder het Residentiehuis, scheurden de muren. Gedurende den nacht verbleven Ternate's ingezetenen in angstige spanning; er volgden als nog eenige schuddingen. De eerste schok had eene rigting van het westen naar het oosten en was horizontaal.

Julij 2. Heden morgen circa 6 uren, werd er weder eene aardschudding waargenomen, die minder sterk was en geene schade heeft aangerigt.

Eene in circulatie geweest zijnde inteekeningslijst, ten behoeve der ongelukkige schipbreukelingen van het Belgisch driemastschip *Constance*, kapitein *Utenhove*, bragt ruim *f* 300 zilv. op. (*Soer. Ct.*)

Pasoeroean, 20 Julij. Den 18den dezer is de stoomboot *Ambon*, kapitein Vogel, op de reis van Macassar naar Soerabaija, in de nabijheid dezer hoofdplaats, op de hoogte van het district Redjassa, vastgeraakt.

Onder andere passagiers bevond zich aan boord de Heer W. A. C. Ardesch, Majoor der Infanterie, Ridder der Militaire Willems orde, die zich, wegens ernstige ongesteldheid, met zijne familie naar Malang wenschte te begeven, ten einde zich aldaar onder geneeskundige behandeling te stellen.

De Voorzienigheid had echter anders beschikt en heeft hem dienzelfden dag tot zich genomen.

Daar het zich niet liet aanzien, dat het stoomschip in de eerste dagen vlot zoude raken, is besloten geworden, het lijk te dezer plaatse ter aarde te bestellen en heeft gisteren middag de begrafenis, met de meest mogelijke plegtigheid en militaire honneurs, alhier plaats gehad. De lijkstoet was zamengesteld uit het Corps Schutterij, het detachement militairen en de Pradjoerits; ook volgden verscheidene ingezetenen, waaronder het Hoofd des bestuurs zich bevond, terwijl de Heer Ds. Marnstra bij het graf eene toepasselijke lijkrede hield. De overledene laat eene bedroefde weduwe en één kind na, nog te jong om het geleden verlies te beseffen.

Het leger verliest in hem een verdienstelijk, braaf en ijverig hoofdofficier en velen zijner wapenbroeders een trouw kameraad.

Gisteren is het stoomschip, door de hulp van de nieuwe stoomboot de *Javaan* en eenige praauwen, vlot geraakt en heeft zijne reize naar Soerabaija voortgezet.

(*Pass. N. en Adv. bl.*)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-Bode.
(*Vervolg.*)

Onder hen, die met kracht zich verzette'n tegen het denkbeeld, het oorspronkelijke plan der Regering, om op Limburg-alleen de levering van het bondscontingent te doen rusten, was ook de heer L. D. Storm, een man, zoo als zijn boezemvriend Thorbecke zeide, die naar de opregte en hartelijke overtuiging, die steeds de drijfveer van zijne handelingen was, de regten zijner medeburgers voorsprak. De heer Storm stond ook nu op, om voor Limburg regt op eene gelijke toepassing der grondwet als andere provincien te strijden, toen hij, te midden van zijn betoog, neen, te midden van een volzin, plotseling zweeg en nederviel, eerst op de bank, waar zijne plaats was en, terstond daarna, voorover op de tafel; en toen de kamerbewaarder hem onmiddelijk opbeurde, had de heer Storm, ten gevolge van een hartaderbreuk, den geest reeds gegeven. Ontzettend was de indruk, dien deze gebeurtenis te weeg bragt; de voorzitter vergat in de eerste verwarring de vergadering te schorsen en alle leden scholen zamen om de bank, waar het zielloos ligchaam van hun achtenswaardig medelid lag. Het spreekt van zelf, dat

de vergadering gestaakt werd. Den volgenden morgen bragt de voorzitter, bij de opening der zitting, een woord van hulde aan den ontslapene, van wien hij te regt zeide, dat velen in hem een vriend verloren. De heer Storm behoorde vóór 1848 tot die weinigen, die eene herziening der grondwet als een der eerste eischen voor ons volksbestaan voorstonden. Hij was een vriend der heeren Luzac en Thorbecke en vereenigde zich in 1844 reeds met die twee staatsmannen, om de grondwetsherziening, door middel van het regt van initiatief der Kamer, te bereiken; het voorstel daartoe gedaan draagt nog den naam van het Voorstel der Negen Mannen en onder dat negental bekleedde ook de heer Storm eene plaats. Men weet, dat het door de meerderheid, aan de verouderde denkbeelden gehecht, verworpen werd. Toen echter in 1848 het voorstel tot eene grondwetsherziening van Z. M. Koning Willem II-zelven uitging, behoorde de heer Storm onder de leden der staatscommissie van 17 Maart, die met het ontwerpen der voorstellen belast was. Ten allen tijde streed hij voor de handhaving der, thans constitutionnele, beginselen, en als strijder in dien edelen kamp, viel hij op het slagveld-zelf. Zijne laatsten woorden waren aan de verdediging der grondwet gewijd. Des avonds is het lijk van den heer Storm naar Breda vervoerd, waar zijn gezin woonde. De overledene had den leeftijd van 67 jaar bereikt.

Hoe diep wij getroffen waren door deze gebeurtenis, toch kunnen wij de opmerking niet weerhouden, dat, terwijl hier de plotselinge dood van een enkel man zulk eene algemeene sensatie te weeg brengt en dagen lang het onderwerp der gesprekken uitmaakt, elders duizenden en duizenden, ook te midden der uitoefening van hun pligt worden weggerukt, zonder dat de menigte er zelfs belang in stelt hunne namen te kennen. Maar die worden betaald om dood te schieten en dood geschoten te worden. De roeping der Tweede Kamer, is Goddank! van vredelievender aard, en zij toonde dan ook in de laatste dagen, dat zij den vrede lief had. Zoo men al, door tractaten gebonden, verpligt is om aan den Duitschen Bond, ook wanneer het zuiver duitsche belangen geldt, troepen te leveren, en zoo men al, ondanks den geringen goeden wil, die van de Duitsche zijde bij onderscheidene internationale materiele belangen gebleken is, die verpligting gestand wil doen — iets anders is het aan een ministerie, dat niet weet wat het wil, bevoegdheid te geven om, in strijd met onze volksbelangen, met gevaar voor de toekomst, een leger op de been te brengen. De argumenten ten voordeele der oefeningen van de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857 klinken zoo mooi; men weet met zooveel talent het geheimzinnige der toekomst te exploiteren en vrees aan te jagen door een »als dit gebeurt," »als dat plaats heeft" enz, maar zeker is het, dat er geen oorlogsgevaar bestaat; de mogelijkheid, mijn waarde, de mogelijkheid om te sterven is elk oogenblik even groot voor ons allen, maar zult gij daarom, wanneer uw buurman, na een lang ziekbed, zijn einde voelt naderen, plotseling naar den doctor zenden, om uw gestel eens te doen onderzoeken, gij, die gezond zijt?

De regering heeft begrepen, dat dit op den weg harer politieke wijsheid lag. De ligtingen zullen kunnen geoefend worden: (de uitvoering der wet is facultatief en thans is meer dan ooit de vraag, of de regering gebruik zal maken van eene bevoegdheid, haar verleend met eene meerderheid van slechts twee stemmen, in dit geval nog twee stemmen minder dan de helft eener volledige vergadering; zedelijk is die bevoegdheid geweigerd. Drie maanden zal men die miliciens van '56 en '57 kunnen oefenen, deskundigen erkennen, dat dit eigentlijk niets beteekent; staatkundigen beweren, dat er geen aanstoot uit zal genomen worden, want dat het den naam van wapening niet verdient. Maar zoo men daar nu tegenoverstelt, dat andere staatsmannen van meening zijn, dat juist de voorbereiding voor eene wapening naar een zekere zucht getuigt, om zich ter gelegener ure in den strijd te mengen; dat financiers den maatregel betreuren moeten, die noodeloos eenige duizenden aan de schatkist ontrooft; dat staathuishoudkundigen het wraken, dat er duizenden armen onttrokken worden aan de nijverheid en den landbouw, die in de volgende maanden (Julij, Augustus en September) bovenal behoefte heeft aan handen, dat men algemeen de noodlottige gevolgen voorziet van het ontslaan eener ligting, uit min gegoeden bestaande, die tegen den winter huiswaarts keeren zonder arbeid, en die niet zullen kunnen maaijen, omdat zij niet gezaaid hebben, en ten laste van staat en gemeente vallen zullen, dan mag men teregt vragen, waarom toch dat nutteloos vertoon? Waarom van ons handeldrijvend, industrieel landje, op een uithoek der beschaafde wereld gelegen, dat door zijn inundatie stelsel buiten het bereik des vijands is te stellen, een militairen staat gemaakt? Waarom die nood looze, gevaarlijke en kostbare dwaasheid?

Maar de voordragt is aangenomen, en zoo zij nog niet tot wet verheven is, vóór dat ook de Eerste Kamer hare goedkeuring daaraan hecht, men is eerbied verschuldigd aan het besluit der meerderheid; ook aan de meerderheid van 2 stemmen, ook aan eene meerderheid van 34 der 71 leden; ook aan de meerderheid, die aan de andere zijde zou vallen, indien sommige leden der Tweede kamer niet de voorkeur gaven aan den huiselijken haard boven hunne roeping als volksvertegenwoordiger, waartoe zij het mandaat ontvingen, en aanvaardden — misschien wel najaagden.

Wij zullen nu soldaatje spelen.

Wij, dat is te zeggen, niet uw correspondent; hij is gelukkig milicie en schutterij ontwassen, en hoe bereid hij en alle weerbare mannen in Nederland ook wezen zouden om, zoo er gevaar bestaat, de wapenen te grijpen, voor een geval als dit verheugt hij zich ernstig tot de zeer burgergezinde burgers te behooren. De meerderheid blijft in omstandigheden als deze dood koel bij al die herinneringen aan 1830, waarmede men het volk tracht op te winden en over te halen, voor eene zaak, die geheel vreemd is aan de gebeurtenissen van 1830; ja sommigen hebben het noodig geacht brochures te doen uitgeven in oostenrijkschen geest, die, zoo als alle brochures, veel koopers, maar weinig aanhangers hebben. Ons volk heeft te veel gezond verstand, om zich door anonyme vlugschriften te laten verbitteren of bevreesd maken. En zoo het de kennis mist, die vereischt wordt om over de buitenlandsche aangelegenheden te oordeelen, het bezit toch de gave, om uit den thermometer van den tegenwoordigen toestand, de prijscourant der effecten, dien toestand op te maken. (*Wordt vervolgd.*)

BELGIE.

Brussel, 8 Junij. Uit alle streken van Belgie worden bedroevende tijdingen ontvangen, betreffende de schade door de onweders der laatste dagen veroorzaakt. Zoo werd de geheele omtrek van Nivelles letterlijk onder water gezet en zijn te Loupeigre twee huizen weggespoeld. Op verschillende plaatsen is de bliksem ingeslagen. Het water rees op sommige plaatsen zoo snel en zoo spoedig, dat de menschen slechts met levensgevaar uit de overstroomde huizen konden geraken. Zoo stond het water b. v. te Clarisse op eene hofstede ruim 6 voet hoog. Huy werd door een vreeselijk onweder geteisterd, zoodat de geheele stad onderliep. De bliksem sloeg in de kerk St. Mengold, die vol menschen was. De slag was zoo sterk, dat bijna 20) voet verder vensters brijzeld werden. In de grootste verwarring vlugtte de gemeente uit de kerk, waarbij onderscheidene personen gewond werden. Hier en daar is alles verhageld.

FRANKRIJK.

Overtogt over den Ticino en de Slag bij Magenta.

Hoofdkwartier van San Martino, 5 *Junij* 1859.

Het fransche leger, rondom Alessandria vereenigd, had groote moeijelijkheden voor zich, die overwonnen moesten worden. Indien het op Piazenza aanrukte, moest het deze plaats belegeren en zich met geweld een overtogt over den Po banen, die hier ter plaatse niet minder dan 900 ellen breed is, en deze zoo moeijelijke operatie moest in tegenwoordigheid van een vijandelijk leger van meer dan 200,000 man uitgevoerd worden.

Trok de keizer den vloed bij Valenza over, dan vond hij den vijand op den linkeroever, bij Mortara, zaamgetrokken, en in deze positie kon hij hem alleen met afgescheiden of verspreide kolonnes aantasten, daar hij in een land, met kanalen en rijstlanden doorsneden, manoeuvreren moest. Van beide zijden was er dus een bijkans onoverkomelijke hinderpaal: de keizer besloot het om te keeren en de Oostenrijkers te verrassen, door zijne troepen op den regteroever zamen te trekken, en hem Carteggio en zelfs Bobbio, aan de Trebia, te laten bezetten.

Op den 30sten Mei ontving het leger bevel, om naar den linkeroever over te gaan, en het trok den Po bij Cazale over, waar de brug in onze magt gebleven was; het sloeg dadelijk den weg naar Vercelli in, waar de overtogt over den Sesio werd bezet, om onzen snellen marsch op Novara te beschermen en te dekken. Het doel der armee was Robbio aan den regteroever, en twee voor de sardinische troepen voordeelige veldslagen aan deze zijde geleverd, bragten den vijand in den waan, dat wij op Mortara aanrukten. Maar gedurende dezen tijd was het fransche leger op Mortara aangetrokken, en had zich op dezelfde plaats geposteerd, waar koning Karel Albert tien jaren te voren had gevochten. Daar kon het den vijand het hoofd bieden, als hij zich vertoonde.

Deze stoutmoedige marsch was gedekt door 100,000 man, op onzen regterflank te Olengo, vóór Novara, geposteerd. In deze omstandigheden moest de keizer dus de uitvoering dezer beweging, die achter de linie van bataille geschiedde, aan de reserve toevertrouwen.

Den 2den Junij, werd eene divisie van de keizerlijke garde naar Turbino, aan den Ticino, gezonden, waar zij, geen tegenstand ontmoetende, drie bruggen over sloeg.

Nadat de keizer berigten had ingewonnen, die allen daarin overeenstemden, dat de vijand zich op den linkeroever zamentrok, liet hij den Ticino hier overtrekken door het legercorps van generaal Mac Mahon, die den volgenden dag door een divisie van het sardinische leger gevolgd werd.

Naauwelijks hadden onze troepen den lombardischen oever bezet, of zij werden door een oostenrijksch corps, dat per spoortrein van Milaan gekomen was, aangevallen. Dit werd onder 's keizers oogen roemrijk teruggeslagen.

Op denzelfden dag was de divisie l'Espinasse op den weg van Novara naar Milaan tot aan Frecate opgerukt, waar zij het bruggenhoofd van Buffalore bedreigde, toen de vijand de verschansingen, die hij op dit puntopgeworpen had, plotseling ontruimde en zich op den linkeroever terugtrok, terwijl hij de steenen brug, die daar over de rivier ligt, deed springen. Maar de uitwerking zijner mijnen was niet voldoende, en de beide bogen der brug, die hij gemeend had te doen instorten, waren alleen iets ingezakt, zoodat de passage niet gestremd was.

De 4de Junij was door den keizer bepaald als de dag, waarop men voor goed van den linkeroever bezit zou nemen. Het legercorps van generaal Mac Mahon, door de divisie voltigeurs van de keizerlijke garde en het geheele leger des konings van Sardinie gevolgd, moest zich van Turbigo naar Buffalore en Magenta begeven, terwijl de divisie grenadiers van de keizerlijke garde zich meester moest maken van het bruggenhoofd van Buffalore op den linkeroever, en het legercorps van maarschalk Canrobert op den regteroever voorttrekken, om den Ticino op hetzelfde punt over te gaan.

De uitvoering van dit operatieplan werd verhinderd door eenige dier onvoorziene omstandigheden, waarop men in den oorlog rekenen moet. Het leger des konings werd opgehouden in het overtrekken der rivier, en een zijner divisien kon het corps van generaal Mac Mahon slechts van verre volgen.

De marsch van de divisie Espinasse leed ook vertraging en van den anderen kant vond het corps van maarschalk Canrobert, dat Novara verliet om zich weer bij den keizer te voegen, die zich persoonlijk naar het bruggenhoofd van Buffalore had begeven, den weg zoodanig versperd, dat het eerst zeer laat aan den Ticino aankwam.

Zoo was de staat van zaken, en de keizer wachtte, niet zonder ongerustheid, het teeken van de aankomst te Buffalore van generaal Mac-Mahons corps, toen hij tegen twee uren van deze zijde een zeer levendig kanon- en klein geweervuur hoorde: de generaal kwam aan.

Dit was het oogenblik, om hem te ondersteunen, door tegen Magenta op te rukken. De keizer zond toen de brigade Wimpffen tegen de door de Oostenrijkers vóór de brug versterkte positiën; de brigade Cler volgde dit voorbeeld. De hoogten, die de Naviglio (een groot kanaal) omgeven, en het dorp Buffalore waren spoedig door den aandrang onzer troepen vermeesterd; maar zij stonden toen tegenover groote massas, die zij niet voor zich uit konden drijven, en die hunne pogingen tegen hielden.

Echter vertoonde zich het corps van maarschalk Canrobert nog niet, en van den anderen kant had het schieten, dat de aankomst van generaal Mac Mahon aangekondigd had, geheelenal opgehouden. Was de kolonne des generaals teruggedreven en had de divisie grenadiers der garde zich geheel alleen tegenover de geheele vijandelijke magt staande te houden?

Wij moeten hier de manoeuvre mededeelen, die de Oostenrijkers hadden uitgevoerd. Toen zij hadden vernomen, dat de fransche armee zich, in den nacht van den 2den, meester had gemaakt van den overtogt des Ticino's bij Turbigo, lieten zij schielijk dezen vloed, bij Vigevano, op nieuw overtrekken, door drie vierde van hun legercorpsen, dat de bruggen achter zich verbrandde. Den 4den 's morgens stonden zij, ten getale van 125,000 man, tegenover den keizer, en tegen deze onevenredige strijdkrachten moest de divisie gardegrenadiers, waarbij zich de keizer bevond, alleen het hoofd bieden.

In dit kritiek oogenblik, gaf generaal Regnaud de St. Jean d'Angély bewijzen van de grootste geestkracht, even als de generaals, die onder zijne bevelen stonden. Den generaal van de divisie Mellinet werden twee paarden onder hem doodgeschoten; generaals Cler viel doodelijk getroffen; generaal Wimpffen werd aan 't hoofd gekwetst; de bevelhebbers Dermeé en Maudhy, van de gardegrenadiers, werden gedood; de zouaven verloren 200 man, en de grenadiers leden een niet minder aanzienlijk verlies.

Eindelijk na een lang wachten van vier uren, gedurende welken tijd de divisie Mellinet zonder wijken de aanvallen des vijands doorstond, kwam de brigade Picard, maarschalk Canrobert aan 't hoofd, op het slagveld aan. Kort daarna verscheen de divisie Vinoy, van het corps van generaal Niel, die de keizer had doen roepen, en daarop de divisien Renault en Trochu, van het corps van maarschalk Canrobert.

Ter zelfder tijd liet zich het kanon van generaal Mac Mahon op nieuw in de verte hooren. Het corps van den generaal, in zijn marsch vertraagd en minder talrijk dan het had moeten zijn, was in twee kolonnes op Magenta en Buffalore aangerukt.

De vijand had zich tusschen deze beide kolonnes willen werpen, om hen aftesnijden, waarop generaal de Mac Mahon die van den regteroever met die van den linker in de rigting van Magenta vereenigde en hieruit verklaart zich het staken des vuurs, van den kant van Buffalore.

Werkelijk hadden de Oostenrijkers, zich in 't front en aan den linkervleugel aangevallen ziende, het dorp Buffalore verlaten, en het grootste gedeelte hunner magt, vóór Magenta, tegen generaal Mac Mahon gerigt. Het 45ste van linie viel onverschrokken op de hoeve van Cascina Nuova aan, die vóór dit dorp ligt en door twee regementen Hongaren verdedigd werd. Vijftienhonderd man des vijands legden er de wapenen neer, en het vaandel werd op het lijk des kolonels genomen. Echter werd de divisie van de la Motterouge benard door aanzienlijke strijdkrachten, die haar van de divisie Espinasse dreigden te scheiden. Generaal Mac Mahon had in de tweede linie gesteld de dertien bataillons voltigeurs van de garde, onder bevel van den dapperen generaal Camou, die, naar de eerste linie doordringende, in het centrum den vijand staande hield en daardoor der divisien van de la Motterouge en Espinasse gelegenheid gaf, op nieuw den aanval te doen.

Op dezen oogenblik van algemeenen aanval, liet generaal Auger, commandant der artillerie van het tweede corps, op de chaussée des spoorwegs, veertig vuurmonden in batterij stellen, die, de Oostenrijkers in de flanken en *en écharpe* treffende, hen in groote verwarring bragten en een verschrikkelijk bloedblad veroorzaakten.

Te Magenta was het gevecht verschrikkelijk. De vijand verdedigde dit dorp hardnekkig. Van weerszijden begreep men, dat dit de sleutel der positie was. Onze troepen maakten zich een voor een van de huizen meester en deden de Oostenrijkers ontzettende verliezen ondergaan. Meer dan 10,000 hunner werden buiten gevecht gesteld, en generaal Mac Mahon nam 5,000 krijgsgevangen, onder wie een geheel regiment, nl. het 2de der jagers te voet, onder bevel van kolonel Hauser. Maar het corps van den generaal had zelf ook veel te lijden; 1,500 man werden gedood of gekwetst. Bij den aanval op het dorp, werden de generaal Espinasse en zijn ordonnans officier, luitenant Froidefond, doodelijk getroffen. Even als hij waren, aan 't hoofd hunner troepen, gevallen de kolonel Drouhot, van het 65ste van linie, en de Chabrière, van het 2de vreemden regiment.

Aan de andere zijde deden de divisien Vinoy en Renault, onder bevel van Maarschalk Canrobert en generaal Niel, wonderen van dapperheid. De divisie Vinoy, 's morgens van Novara vertrokken, kwam naauwelijks te Trecate aan, waar zij bivouacqueren zou, of zij werd door den keizer geroepen. Met den looppas drong zij tot Ponte di Magenta door, verjoeg den vijand uit de stellingen, die hij bezette, en maakte meer dan 1000 krijgsgevangenen; maar, door bovenmatig groote magt aangevallen, leed zij zware verliezen: 11 officieren werden gedood en 50 gekwetst; 650 onder-officieren en soldaten buiten gevecht gesteld. Vooral had het 85e. van linie te lijden: de commandant Delort, van dit regement, viel dapper strijdende aan het hoofd van zijn bataillon, en de andere hoofdofficieren werden gewond. Generaal Martimprey werd door een schot getroffen, terwijl hij zijne divisie aanvoerde.

De troepen van maarschalk Canrobert leden ook aanmerkelijke verliezen. Kolonel de Senneville, de chef van zijn staf, werd aan zijne zijde gedood; kolonel Chailier, van het 90ste, werd door vijf schoten doodelijk getroffen, en verscheidene officieren van de divisie Renault werden buiten gevecht gesteld, gedurende het dorp Ponte di Magenta zeven achtereenvolgende keeren genomen en hernomen werd.

Eindelijk bleef het fransche leger, tegen half negen 's avonds, meester van het slagveld, en de vijand trok terug, in onze handen latende vier kanonnen, waarvan een door de grenadiers genomen was, twee vaandels en zevenduizend krijgsgevangenen. Men kan het aantal Oostenrijkers, dat buiten gevecht gesteld werd, op ongeveer 20,000 schatten, Op het slagveld vond men twaalfduizend geweren en dertig duizend ransels.

De Oostenrijksche corpsen, die tegen ons gestreden hebben, waren: Klam-Gallas, Zobel, Schwartzenberg en Lichtenstein. Veld-maarschalk Giulay had het opperbevel.

Zoo heeft dan de verbondene armee, vijf dagen na het vertrek van Alessandria, drie gevechten geleverd, één veldslag gewonnen, Piemont van de Oostenrijkers verlost en de poorten van Milaan geopend. Sinds het gevecht van Montebello, heeft het Oostenrijksche leger 25000 man aan dooden en gekwetsten, 10,000 krijgsgevangenen en 17 kanonnen verloren.

De nieuwe Maarschalken.

GRAAF
REGNAULT DE SAINT-JEAN D'ANGELY.

De Maarschalk graaf Regnault de Saint-Jean d'Angély, opperbevelhebber der keizerlijke garde, draagt een der meest beroemde namen van het keizerrijk. Ook hij heeft, als soldaat van dat groote tijdvak, bij het verlaten der militaire school, als tweede luitenant bij het 8ste regiment huzaren, de moeijelijke krijgstogten in Rusland medegemaakt. Zijn regiment, dat grootendeels gedurende den terugtogt verloren ging, werd, tijdens den veldtogt in Saksen in 1813, te Leipzig vernield.

Gelukkig aan deze ramp ontsnapt, werd Regnault de Saint Jean d'Angély, gedurende den togt van 1814, bij het keizerlijk état-major geplaatst en onderscheidde zich onder de oogen des keizers, die hem onder de muren van Reims tot kapitein bevorderde. Tot ordonnans officier van Napoleon, bij diens terugkeer van Elba benoemd, deed hij wonderen van dapperheid en verwierf, op het slagveld-zelf, den rang van escadronschef.

De Maarschalk Regnault heeft overmits de eer genoten, uit de handen van Napoléon I zelven, te midden van twee groote veldslagen, zijne twee eerste rangen te behalen, en de niet minder groote, van te Magenta tot Maarschalk des keizerrijks, door Napoléon III, benoemd te worden.

De Maarschalk Regnault was, in 1848, slechts brigadegeneraal, daar hij van de lijst des legers, na den slag van Waterloo, was afgevoerd, doch, gedreven door den ridderlijken geest, die de officieren van dat tijdvak onderscheidde, vertrok hij met den kolonel Fabvier, om Griekenland van zijne slavernij te gaan verlossen.

In 1830 werd hij in zijn rang van escadronschef hersteld en in 1832 tot kolonel van het 1ste regiment lansiers bevorderd. Zijn rang van divisiegeneraal dagteekent van 10 Julij 1848.

Tijdens de omwenteling in dat jaar, voerde hij bevel over eene brigade cavallerie te Parijs, en de Maarschalk Bugeaud getuigde van hem: »De generaal Regnault heeft zich voor altijd, gedurende die dagen, door zijn vastheid van karakter en de orde, die hij in zijne brigade wist te handhaven, onderscheiden. Hij hield zijn ruiters in toom en bleef, tot het laatste oogenblik, het hoofd des staats vergezellen, tot zoo lang diens vertrek niet in een vlugt ontaardde."

In 1849 voerde hij de landingstroepen van het expeditionnaire corps van de Middellandsche zee aan. Door het district Beneden-Charente tot gedeputeerde gekozen, volgde hij de napoleontische staatkunde, welke die zijner familie en zijner eigene herinneringen was. In 1851 werd hij, gedurende eenigen tijd, met de portefeuille van oorlog belast.

De Maarschalk Regnault werd in 1854 tot opperbevelhebber der keizerlijke garde benoemd, tot wier organisatie hij het zijne bijdroeg. Hij streed aan het hoofd van deze in den Krim-oorlog en ontving met haar den nieuwen vuurdoop.

Men weet welke de heldhaftigheid der garde te Magenta was, waar zij, gedurende twee uren, den schok der overmagt heeft doorgestaan.

De Maarschalksstaf, die aan Regnault de Saint-Jean d'Angély werd geschonken, is gelijktijdig eene belooning voor zijne diensten en eene onderscheiding voor de geheele garde.

Maarschalk graaf de Mac-Mahon.

De militaire reputatie van maarschalk graaf de Mahon, hertog van Magenta, ontslaat ons van eene uitvoerige levensbeschrijving. Officier van het corps van het état-major, heeft hij, even als bijna al onze generale officieren, zijn graden in Afrika behaald en, reeds bij het begin zijner loopbaan, zoodanige militaire talenten vertoond, als alleen een grooter tooneel vereischten, om zich te ontwikkelen. De gebeurtenissen zijn den maarschalk de Mac-Mahon gunstig geweest.

De Krim-oorlog heeft de schitterende hoedanigheden, die dezen generaal officier kenmerken, doen uitkomen en aangetoond, dat zijn plaats op den eersten rang was. De soldaten bedriegen zich slechts zelden bij de waardering van hun bevelhebber.

In Afrika, in de Krim en in Italie, hadden de soldaten dezen onverschrokken bevelvoerder op zijn juiste waarde geschat. Even minzaam en onderscheiden in de gewone betrekkingen des levens, als streng en onverschrokken krijgsman op het slagveld, heeft men te regt van hem gezegd, dat hij de woeste geestkracht van Cambronne aan de élegante dapperheid van Richelieu paarde.

De inname van Malakoff en de overwinning te Magenta plaatsen thans den maarschalk de Mac-Mahon aan het hoofd der meest bewonderingswaardige generale officieren van Europa, en de geschiedenis zal eenmaal boekstaven, dat, even als Desaix te Marengo, zijn overwinnende marsch van Magenta naar Turbigo, zeer veel heeft bijgedragen tot de gunstige beslissing van den slag van 4 Junij, die Napoleon III de poorten der hoofdstad van Lombardije opende.

De belooning, die onze souverein, een zoo juist beoordeelaar van verdiensten, dezen generalen officier heeft geschonken, zal met levendige dankbaarheid vernomen worden door het leger en door geheel Frankrijk, dat er trotsch op is, hem onder het getal zijner roemrijkste kinderen te tellen.

De belooning is den souverein waardig. Op het slagveld-zelf heeft de keizer aan de Mac-Mahon den maarschalkstaf, die zoo waardig door hem gewonnen werd, toegekend, en hem tot hertog van Magenta benoemd, welke titel van nu af een der schoonste namen, die de geschiedenis gewijd heeft, zal uitmaken.

Het zal, daar een ieder zich dit herinnert, onnoodig zijn, hier bij te voegen, dat de maarschalk Mac-Mahon, gedurende geruimen tijd, de provincie Constantine beheerd heeft, waar hij zich, zoowel door de burgerlijke bevolking als door het leger, heeft doen beminnen en hoogachten, en dat hij, bij den aanvang des Italiaanschen oorlogs, als opperbevelhebber de land- en zeemagt in Algerie aanvoerde.

ITALIE.

Novara, 3 Junij. Bij mijne aankomst alhier, vond ik de geheele stad geïllumineerd, ter gelegenheid van de komst des keizers. Ik ben in de gelegenheid geweest eene lijst te krijgen van de requisitiën, die de Oostenrijkers van 29 April tot 30 Mei aan de bewoners van Vercelli en de omstreken hebben opgelegd: 256,500 kan wijn, 1680 ossen, 11,500 mudden haver, 450,000 pond brood, 504,000 pond hooi, 20,000 pond leder van verschillende qualiteiten, 270 vaten brandewijn, 76000 pond tabak, ongeveer 600 mudden rijst en 99,400 pond meel, terwijl 4000 werklieden hebben moeten werken aan eene brug over den Tessino; deze moesten betaald worden met 2 francs daags behalve den kost, zoodat alleen aan werkloon is uitbetaald meer dan 200,000 francs: dat de Oostenrijkers geen aandeel aan deze betaling genomen hebben, zal ik u wel niet behoeven te zeggen. En toch klaagt men niet eens over al die kosten van onderhoud; men treurt niet over het verloren geld en goed; maar men beklaagt zich over de folteringen, de allergemeenste handelwijze, die men van de Oostenrijkers heeft moeten verduren. Boeren, wier wagens de vijand geprest had, tot vervoer van levensmiddelen, en die nog bovendien die wagens moesten begeleiden, om hunne eigene paarden, die zij niet eens meer als hun eigendom konden beschouwen, te mennen, moesten paard en wagen in den steek laten, omdat zij honger leden. Velen liggen nog te bed, door de mishandeling, die zij ondergaan hebben; anderen, omdat zij gewond werden in de gevechten, die zij tegen wil en dank moesten bijwonen. En wanneer een enkele overmoedige dan nog durfde klagen, dan voegden de Oosterijkers hem toe, dat die brandschatting wettig, dat die mishandelingen regtmatig waren.

Ik wil echter van dit droevige tooneel afstappen en u liever een uittreksel van een brief van een Piemonteesch soldaat, gedateerd uit het kamp, den 28sten Mei, en gerigt aan een vriend, mededeelen:

»Ik kan u de geestdrift niet beschrijven, waarmede wij bezield zijn, noch de eensgezindheid, die onder ons heerscht; de Piemontezen en Lombarden, zoowel officieren als soldaten, gaan met elkander om als broeders; onze soldaten behandelen de officieren als kameraden en deze doen alsof zij het niet bemerken. Ik voor mij wenschte, dat de oorlog altijd duurde. Er is niets schooners dan een slagveld; ik laat hamer en beitel varen en blijf soldaat......"

De Keizer heeft zich, dadelijk na zijne aankomst alhier, met een rijtuig naar de Buocca begeven, waar in 1849 een groote veldslag tusschen de Piemontezen en de Oostenrijkers geleverd werd; Z. M. werd door den Intendant-Generaal vergezeld. Na zich eenigen tijd met Generaal Niel te hebben onderhouden, is hij te paard naar Novara teruggekeerd, omgeven van eenige officieren van den staf.

Toen de Oostenrijkers deze streek nog bezet hielden, wilde Generaal Giulay aan den gemeenteraad den titel »Guinta Provinciale" opdringen, zooals dit in Oostenrijk gebruikelijk is. De maire antwoordde echter, dat de raad volstrekt niet gemagtigd was, dien naam aan te nemen, en weigerde dus te gehoorzamen.

De Bisschop had bevel gekregen, om de proclamatie van Generaal Zöbel, die uwen lezers natuurlijk bekend zal zijn, van den kansel voor te lezen. In plaats van dit te doen, heeft hij algemeene gebeden voor het welzijn van den koning en het vaderland uitgeschreven.

Het hoofdkwartier des Keizers bevindt zich hier sedert eergisteren avond.

De Oostenrijkers trachten zich de harde lessen, die zij van de verbonden legers hebben ontvangen, ten nutte te maken, maar tot nu toe hebben zij daarvan nog niet veel geprofiteerd. In den laatsten slag bij Palestro hebben zij ook een aanval met de bajonet beproefd, maar deze was zoo gebrekkig, dat de bersaglieri in een luid gelach uitbraken en er zelfs niet eens aan dachten zich ernstig te verdedigen. De Oostenrijkers, door dit gelach overbluft, maakten regtsomkeert en lieten de zolen hunner schoenen zien. De soldaat, die mij dit verhaalde, voegde er bij, dat een Zouave, sprekende over de dapperheid van koning Victor Emmanuel, gezegd had: »die dappere kerel heeft zich zoo goed gedragen, dat wij hem tot korporaal hebben bevorderd!" Koning Victor Emmanuel is de eenige souverein in Europa, die met de militaire medaille van het Legioen van Eer is gedecoreerd. De keizer gaf hem die, tijdens de koning zich te Parijs bevond.

BRITSCH INDIE.

Twee Calcuttasche dagbladen, van het einde der maand Junij, melden, dat het 5de regiment Europeanen te Berhampore in volslagen opstand verkeert, zich met geweld van de ammunitie heeft meester gemaakt en officieren uit hen-zelven gekozen heeft. Deze tijding wordt door particuliere brieven bevestigd en zal voorvallen van den meest ernstigen aard na zich kunnen slepen. De manschappen hadden geene reden tot nieuwe grieven. Hun oude grieve werd onderzocht en zoude gewis tot hunne bevrediging beëindigd zijn. De daadzaken zijn nog aan het publiek onbekend, doch wij vreezen, dat het gouvernement niet langer eene keuze heeft. Troepen en geschut zijn bereids afgezonden, om de orde te handhaven.

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. K. Smit		Haager & Schuurman.
″	″	Joan.	C. La Seur	Samarang	″
″	schip	van Galen	J. R. Smit		Schimmelpenninck & Co.
″	bark	Generaal Michiels	P. G. Visser		″
″	″	Zaanstroom	R. L. Schaap		″
″	″	Vereeniging	J. de Jongh		″
″	brik	St. Michael	L. D. Boswijk		″
″	bark	Macao	J. Kroll		″
″	″	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Bezoet de Bie & Co
″	″	Louis Meijer	O. Hazewinkel		″
″	″	Amalia Augusta	van Marle		″
″	″	Factorij	J. Janzen	Soerabaija	″
″	″	Noord-Braband	H. R. Bok		″
″	″	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
″	″	Maleijer	Bok		Busing, Schröder & Co.
″	″	Jan Daniel	Hagers	Rotterdam	Metzendorff, Wilmans & Co.
″	″	Johanna	H. O. Piccardt		″
″	″	Henriette Wilhelmina*	Bock		van Ommeren, Rueb & Co.
″	″	Ida Wilhelmina*	van Wijland	Tagal en Pecalongan	″
″	schip	Susanne*	E. Vonck	Rotterdam	″
″	″	Wilhelmina*	van Dalen		″
″	″	Staatsraad Baud	de Jong		″
″	bark	St. Jan*	Lammerts		″
″	″	Jannetje*	A. Lupcke	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
″	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn		″
″	″	Biesbosch*	J. H. Mugge		″
″	″	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		″
″	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		″
″	″	Vriendentrouw*	D. Grevelink		″
″	″	Waterloo*	D. Duinker	Macasser	″
″	″	Nicolaas Witsen	B. J. Stoffels		″
″	″	Cornelis Gips	M. van Rijn van Alkemade	Nederland	″
″	brik	Wilhelmina Elise	M. Priebee		″
″	″	Joan Melchior Kemper	Salm	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
″	schip	Phoebus*	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
″	bark	Antonia Petronella	A. Voorendijk	Nederland	B. van Leeuwen & Co.
″	″	Regina Maris	Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
″	schip	Electra*	H. Wegman		″
″	″	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		″
″	″	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
″	bark	Bellatrix	A. P. Sandberg		″
″	″	Goede Verwachting*	van Lindonk	Soerabaija	The Borneo C. Limited.
Nederl. Ind.	″	Oemar Basha*	Said Abdulla	Singapore	B. J. Jacobs.
″	brik	Fathus Seroer*	Said Alie Bazar	Palembang	″
″	″	Marzoek*	Sech Bagoei	Sumanap via Soerabaija	″
″	bark	Faid Alim*	Sech Biljoen	Cheribon	″
″	″	Hawil Hair*	Sech Arfan	Cheribon	Buijs, Jacobsen & Co.
″	schip	Fathool Moebarak*	Said bin Segaf	Cheribon	″
″	bark	Saijool Gair*	Sech Basarahiet	Cheribon	″
″	″	Boesrool Karim*	Said Honeman	Cheribon	″
″	″	Alrachmanie*	Moh. Sedik		″
″	brik	Kaliemaas*		Palembang	″
″	″	Roodathool Djaina*	Moh. Said		″
″	″	Ocean*	Giam Liangsoeij		″
″	bark	Voolkoos Serroer*	Sech Bahasoan		″
″	″	Taip Kween*	Abdul Talip		″
″	brik	Jeannette Maria*	L. G. Danekes		T. Crone.
″	″	l'Esperance*	van Entere		Jacometti & Co.
Engelsch	″	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	Martin, Dyce & Co.
″	bark	Eliza Thornton*	Maxwell	Londen	″
″	″	Gaze Hound*		China	Maclaine, Watson & Co.
″	″	Kate*	Grange	Melbourne en New Zeeland	″
″	brik	Entrepries*	Heijts	Soerabaija	″
″	bark	Charlotte Ann*	Young		Hunter, Houghton, & Co.
″	″	Monarch*	W. Marr		″
″	brik	Thames*	J. Bremner		″
Fransch	bark	St. Jean*	Reeden		J. Cezard & Co.
″	schip	La Rose*	Chabanna		Busing, Schröder & Co.
Zweedsch	bark	Swerige*	Reeden		Pandel en Stiehaus.
Noorweger	brik	Favoriten*	Raurien		Metzendorff, Wilmans & Co.
Hamburgsch	bark	Wiedeman*	Kalkgloser		″
″	″	Meteor*	Adam		″
″	″	Johannes*	Bruhn		″
″	″	Esperanza*	M. Johannsen		C. Bahre & G. Kinder.
″	schoener	Helena*	Voigt		″
Oldenburgsch	schip	O. Thijen*	Addiks		Busing, Schröder & Co.
Bremer	″	Shakespere*	Techter		″

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Afschaffing der Slavernij en Perkhoorigheid in Nederlandsch-Indië.

(*Behoort tot den JAVA-BODE van 27 Julij, No.* 60.)

Wij Willem III, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz,, enz.*

Allen, die deze zullen zien, of hooren lezen, *Salut!*

doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is, nadere bepalingen vast te stellen ten aanzien van de afschaffing der slavernij in Nederlandsch-Indië en van de vergoedingen, welke daarvan het gevolg kunnen zijn, in overeenstemming met art. 115 van het reglement op het beleid der regering in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij de wet van 2 September 1854 (staatsblad No. 129);

Zoo is het, dat Wij den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indië bepaalt, des noodig voor elk gewest in het bijzonder, het tijdstip, waarop de slavernij aldaar is afgeschaft. Hij neemt daarbij in acht den uitersten termijn, gesteld bij art. 115 van de wet van 2 September 1854 (staatsblad No. 129).

Art. 2. De afschaffing der perkhoorigheid in de residentie Banda, binnen dienzelfden termijn, en de vergoeding die daarvan het gevolg kan zijn, worden bij eene afzonderlijke verordening door Ons of van Onzentwege geregeld.

Art. 3. Aan de meesters van de slaven, die ten gevolge van deze wet worden vrijverklaard, wordt, op hun verzoek, de volgende vergoeding verleend:

voor een slaaf of slavin:

tot en met 10 jaren oud, van *f* 50 tot *f* 120,
boven de 10 tot en met 20 jaren oud, van *f* 100 tot *f* 220
" " 20 " " " 30 " " " 150 " 350
" " 30 " " " 40 " " " 125 " 300
" " 40 " " " 50 " " " 100 " 200
" " 50 " " " 40 " 100

Art. 4. De vergoeding wordt binnen de aangewezen grenzen uitsluitend geregeld naar gelang van het geldelijk nadeel, voor den meester uit de vrijverklaring te wachten.

Art. 5. Geene vergoeding wordt verleend:

a. voor slaven, die wegens besmetting uit de zamenleving zijn of behoorden te zijn verwijderd;

b. voor slaven, die ontvlugt en bij de afkondiging dezer wet in Nederlandsch-Indië langer dan drie maanden afwezig zijn:

c. voor tot dwangarbeid veroordeelde slaven, wier straf bij de afkondiging dezer wet in Nederlandsch-Indië nog een of meer jaren te duren heeft.

d. voor slaven, wier meesters op 1 Januarij 1859 gedurende meer dan vier jaren de betaling van voor hen verschuldigde belasting hebben verzuimd.

Art. 6. De vergoeding wordt, naar gelang van den leeftijd der meesters, lager bepaald voor slaven, die reeds voorwaardelijk zijn vrijverklaard, op de wijze omschreven bij art. 2 van de resolutie van den Gouverneur-Generaal ad interim, van 24 April 1835 (Indisch staatsblad No. 20).

Art. 7 De verzoeken om vergoeding worden, op straffe van nietigheid, minstens eene maand vóór het in art. 1 bedoelde tijdstip ingediend. De Gouverneur-Generaal is bevoegd, den uitersten termijn nog vroeger te stellen.

Art. 8. Onverminderd verder te vorderen bewijzen, wordt tot bekoming van vergoeding vereischt de overlegging van een extract uit het slavenregister, aantoonende dat degeen, voor wiens vrijverklaring vergoeding wordt gevraagd, geregisteerd is.

Art. 9. De bepaling en toewijzing der vergoeding geschiedt, ook in hooger beroep, uitsluitend door de administrative magt.

Art. 10. De vrijverklaarden, zoowel voormalige slaven als perkhoorigen, hebben gelijke regten en verpligtingen als de overige inlandsche bevolking.

Hunne kleederen en de verdere roerende goederen, die op het tijdstip der vrijverklaring, volgens gebruik tot hunne beschikking staan, worden bij de vrijverklaring hun eigendom.

Art. 11. De Gouverneur-Generaal regelt, in overeenstemming met Onze bevelen, wat tot uitvoering dezer wet vereischt wordt.

Art. 12. De uitgaven, uit deze wet voortvloeijende, worden gekweten uit de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriele Departementen, Autoriteiten, Collegien en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden:

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Mei 1859.

WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

Uitgegeven den 9den Mei 1859.

De Directeur van het Cabinet des Konings,
DE KOCK.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië (den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord), dat deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië worde geplaatst, en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving van de bovenstaande wet de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Buitenzorg, den 4den Julij 1859.
CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(*Staatsblad* no. 46.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, willende de geregelde uitvoering verzekeren der wet van 7 Mei 1859, afgekondigd bij staatsblad van heden no. 46, overal waar die algemeene verordening toepasselijk is in verband tot het bepaalde bij art. 27, 2e lid, van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië, — luidende: „De algemeene „verordeningen zijn op die gedeelten van Nederlandsch-Indië, al- „waar het regt van zelfbestuur aan de Inlandsche vorsten en vol- „ken is gelaten, slechts in zoo ver toepasselijk, als met dat regt „bestaanbaar is."

En lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van dat reglement;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging van het Opperbestuur te bepalen, als volgt:

Art. 1. Voor Java en Madura wordt het tijdstip, waarop de slavernij aldaar is afgeschaft, bepaald uiterlijk op den 90sten dag na de dagteekening van het staatsblad van Nederlandsch-Indië, waarin deze verordening wordt opgenomen.

Voor de Bezittingen buiten Java en Madura wordt die termijn gesteld uiterlijk op den 1sten Januarij 1860.

Art. 2. De verzoeken om vergoeding worden op straffe van nietigheid minstens eene maand voor het in art. 1 bedoeld tijdstip ingediend door de meesters der slaven of hen, die de meesters wettig vertegenwoordigen, aan het betrokken hoofd van het gewestelijk bestuur, en in de afdeelingen des verkiezende door tusschenkomst der plaatselijke autoriteiten.

Van den dag der indiening wordt door de autoriteiten op het stuk-zelf aanteekening gehouden.

De verzoeken geschieden door de indiening van geteekende staten in duplo, volgens model, achter deze ordonnancie gevoegd, en bij de bureaux der plaatselijke besturen verkrijgbaar, vermeldende:

a. de namen en woonplaatsen der meesters;

b. de namen, den ouderdom, het geslacht en het bedrijf der slaven;

c. de bewijzen van eigendom en de extracten uit de slavenregisters;

d. de dagteekening der laatste kwitantien wegens betaalde belasting;

e. de vergoeding, waarop men aanspraak maakt;

Bij elken staat worden overgelegd de stukken sub *c* en *d* vermeld.

Van de indiening wordt op verzoek bewijs uitgereikt.

Van geboorten, voorgevallen na de inlevering bovenbedoeld, worden nadere opgaven toegelaten, mits zij gedaan zijn binnen den bij art. 1 gestelden termijn.

Van sterfgevallen zijn de meesters verpligt tot zoodanige aangifte.

Art. 3. De naar aanleiding van het voorgaand artikel ingekomene staten en bescheiden worden door het hoofd van gewestelijk bestuur ten spoedigste verzonden naar eene door hem te benoemen commissie, door welke de bepaling en toewijzing der vergoeding in 1sten aanleg geschiedt.

Art. 4. Die commissie bestaat uit een president en twee leden. Waar zulks noodig voorkomt, worden een of twee leden-plaatsvervangers aangewezen.

Een der leden, daartoe door den president benoemd, neemt de functien waar van secretaris.

Ingeval van afwezigheid, belet of ontstentenis van den president, wordt deze vervangen door het oudst benoemd lid.

Art. 5. Op daartoe te bepalen dagen en uren ontbiedt de commissie voor zich de meesters of hunne vertegenwoordigers en de betrokken slaven.

Zoo de meesters inlanders zijn of daarmede gelijkgestelden, doen zij zich bijstaan door een hoofd van den landaard, waartoe belanghebbende behoort, en bij ontstentenis van dusdanig, hoofd door een ondergeschikt persoon van dien landaard, daartoe door den president aan te wijzen.

De commissie overtuigt zich door alle geschikte middelen van de identiteit der slaven, hun leeftijd en andere bijzonderheden; zij deelt den meester hare bedenkingen mede, zoo ten aanzien der gedane vordering als anderzins; geeft hem de gelegenheid zich daarop te verklaren en de vereischte inlichtingen te verschaffen en beslist daarna met naleving der regelen gesteld bij de art. 3 4, 5, 6, 8, der wet van 7 Mei 1859, Indisch staatsblad van heden no. 46.

Zoo de commissie het geval aanwezig acht, bedoeld bij § *a* van art. 5, raadpleegt zij, bij tegenspraak, alvorens uitspraak te doen, een bevoegd geneesheer, zoo die ter plaatse aanwezig is.

Bij niet verschijning van den meester of zijn vertegenwoordiger, kan het onderzoek buiten zijne tegenwoordigheid gehouden en omtrent de vergoeding beslist worden.

Bij niet verschijning der slaven worden zij door de policie gehaald en voorgebragt.

Het staat echter der commissie vrij, om bij het niet aanwezen der slaven ter plaatse de tusschenkomst in te roepen, van de betrokkene hoofden van gewestelijk of plaatselijk bestuur, tot het bewerkstelligen van het persoonlijk onderzoek. Deze zijn gehouden met den meesten spoed proces-verbaal op te zenden, met het oog op het gevraagde onderzoek en op hetgeen ten gevolge der comparitie der slaven wetenswaardig te achten is.

Van het bij de commissie verhandelde wordt korte aanteekening gehouden op den staat bij art. 2 vermeld, met duidelijke bekendstelling der beslissing en der dagteekening, waarop die genomen wordt, zoomede of de belanghebbende van de beslissing persoonlijke mededeeling ontving en of hij daarmede al dan niet genoegen neemt.

De staat wordt door den president der commissie onderteekend.

Wanneer geene persoonlijke mededeeling gedaan is, wordt de beslissing bij geregtelijke acte beteekend.

Art: 6. Bij geheele of gedeeltelijke afwijzing der vordering kan de betrokken meester of diens vertegenwoordiger in hooger beroep komen bij het hoofd van gewestelijk bestuur, mits niet verkeerende in het geval, bedoeld bij alinea 5 van art. 5, zijnde het middel als dan niet toegelaten.

Die van het hooger beroep wenscht gebruik te maken, geeft binnen 10 dagen na de mededeeling der beslissing of beteekening kennis aan den president der commissie, die aanteekening doet houden op den bij art. 2 vermelden staat.

De commissie biedt onverwijld de betrekkelijke staten en bijbehoorende bijlagen het hoofd van gewestelijk bestuur aan.

Deze is bevoegd nadere inlichtingen in te winnen, en beslist naar dezelfde regelen, die voor de commissie verbindend waren.

Zijne beslissing stelt hij bekend onder die der commissie.

De slotbepaling van art. 5 is ten deze toepasselijk.

Art. 7. De bij de beide voorgaande artikelen bedoelde beslissing worden, zooveel mogelijk, genomen binnen den bij art. 1 gestelden termijn.

Art. 8. Bijaldien de meester of zijn vertegenwoordiger verklaard heeft, met de bepaalde vergoeding genoegen te nemen, of wel binnen den gestelden termijn niet in hooger beroep gekomen is, stelt de president der commissie onder het duplicaat van den staat, in art. 2 bedoeld, het *fiat betalen*, met zijne handteekening bekrachtigd, met vermelding in letters van het uit te keeren bedrag en van den naam desgenen, aan wien de betaling geschieden moet.

Dit stuk wordt, na door het hoofd van gewestelijk bestuur voor „gezien" te zijn geteekend, aan den belanghebbende in persoon uitgereikt of bij geregtelijke acte beteekend.

Bij beslissing van hooger beroep wordt de bedoelde aanteekening door het hoofd van gewestelijk bestuur zelf gehouden en zorgt hij voor de persoonlijke uitreiking of geregtelijke beteekening; — op dat duplicaat geschiedt de betaling bij 's lands kas.

Het gekwiteerd duplicaat strekt den kashouder tot verantwoording.

Art. 9. Na de uitreiking of beteekening van het bedoelde duplicaat, of wel van de in kracht van gewijsde gegane beslissingen, dat geene vergoeding is verschuldigd, is de betrokken slaaf van stonde aan uit den band der slavernij ontslagen.

Art. 10. Zoo veel mogelijk deelen de commissien of, ingeval van hooger beroep, de hoofden van gewestelijk bestuur den slaven persoonlijk hunne in vrijheidstelling mede, onder voorhouding hunner regten en verpligtingen, speciaal van die regten, welke voorspruiten uit § 2 art. 10 der wet van 7 Mei 1859, Indisch staatsblad van heden No. 46.

Van deze voorhouding en mededeeling wordt afzonderlijke aanteekening gehouden.

Ingeval door afwezigheid der slaven of uit anderen hoofde de bovenbedoelde mededeeling niet is geschied, wordt die uiterlijk op het tijdstip, bij art. 1 aangegeven, gedaan door den betrokken ambtenaar der policie.

De commissien stellen door het doen der vereischte opgaven de hoofden van gewestelijk bestuur in staat, ten deze het noodige te verrigten.

Art. 11. De commissien, even als de hoofden van gewestelijk bestuur, zijn verpligt om bij het bestaan van vermoeden, dat met kwaad opzet onware of valsche opgaven gedaan zijn, of eenige andere bedriegelijke handeling gepleegd wordt, proces-verbaal op te maken, geteekend door den president en waarnemenden secretaris of het hoofd van gewestelijk bestuur, bevattende de verdachte opgave of afgelegde verklaring, met aanduiding der gronden, waarop het vermoeden van misdrijf of overtreding berust.

Het proces-verbaal wordt onmiddelijk in handen gesteld der autoriteit met de vervolging van misdrijven belast. Hangende de beëindiging blijft de beslissing omtrent de vergoeding, zoo noodig, geschorst.

Art. 12. De originelen der bij art. 2 bedoelde staten, voor zoo ver die niet reeds krachtens art. 6 aan het hoofd van gewestelijk bestuur zijn aangeboden, worden dien hoofd-ambtenaar, nadat de commissie hare werkzaamheden beëindigd heeft, met de bijlagen toegezonden, ten einde in de archieven der gewestelijke bureaux te worden nedergelegd.

Art. 13. De hoofden van gewestelijk bestuur zijn de commissien, ook in andere gewesten werkzaam, zoo veel mogelijk behulpzaam in alles wat strekken kan, om de haar opgedragen taak te volvoeren, en geven de noodige bevelen, dat zulks ook bij hunne ondergeschikten worde betracht.

Art. 14. Zij nemen onder de nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal, met betrekking tot de ouderen van jaren en kinderen, die bij de vrijverklaring als verlaten te beschouwen zijn, zoodanige maatregelen, als noodig voorkomen.

De commissien doen, waar zulks vereischt wordt, ten deze de noodige mededeelingen of voorstellen.

Art. 15. Alle bescheiden en acten, in deze ordonnancie vermeld, worden op ongezegeld papier geschreven.

Voor de geregtelijke exploiten wordt geen salaris, doch alleen het voorschot in rekening gevalideerd.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de *Inlandsche* en *Chinesche* talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Batavia*, den 14den Julij 1859.
CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

a. STAAT bedoeld bij art. 2 der ordonnancie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,

van . . . .

NAAM, (voornaam) woonplaats van den meester.	NAAM, ouderdom, geslacht, bedrijven van den slaaf of der slavin.	Bewijzen van eigendom en extracten uit de slaven-registers.	De dagteekening der laatste quitantie wegens betaalde belasting.	De vergoeding waarop men aanspraak maakt.	Bemerkingen of toelichtingen van den meester. *b.*	Verhandelde bij de commissie en hoofden van gewestelijk bestuur beslissingen.

a. De staat wordt in duplo opgemaakt en geteekend ingezonden.
Op iederen staat wordt verhandeld de vergoeding voor één persoon. — Slaven-kinderen, beneden de 8 jaren, kunnen op den staat gebragt worden, voor hunnen vader of hunne moeder ingediend.

b. Zoo de meesters zich doen vertegenwoordigen, wordt onder deze rubriek melding gemaakt van de qualificatie, die wordt overgelegd.

Behoort bij de ordonnancie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, van 14 Julij 1859, (staatsblad no. 47.)

Mij bekend,
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat hij willende uitvoering geven aan art. 2 der wet van 7 Mei 1859, afgekondigd bij staatsblad van heden no. 46;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31, 33 en 115 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging van het Opperbestuur te bepalen, als volgt:

Art. 1. Het tijdstip, waarop de perkhoorigheid in de residentie Banda is afgeschaft, wordt bepaald op middernacht tusschen den laatsten December 1859 en den 1sten Januarij 1860.

Art. 2. Aan de vrijverklaarden wordt door den resident van Banda ter hand gesteld een schriftelijk bewijs, houdende vermelding, dat aan hen mededeeling is gedaan, dat zij hebben gelijke regten en verpligtingen als de overige inlandsche bevolking en dat hunne kleederen en verdere roerende goederen, die op het tijdstip der vrijverklaring, volgens gebruik, ter hunner beschikking staan, hun eigendom geworden zijn.

Art. 3. De resident van Banda besluit in de eerste plaats op elke vordering, die door de perkeniers of door de voormalige perkhoorigen, ter gelegenheid of ter zake van de vrijverklaring mogt worden ingebragt. De beslissing in hooger beroep is aan den Gouverneur der Moluksche Eilanden voorbehouden.

Art. 4. De resident van Banda regelt wat tot uitvoering dezer verordening vereischt wordt.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 14den Julij 1859.
CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad no. 48.)

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BATAVIA.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
Julij	19	Deensch	Emily	Petersen	Batavia	18 Julij	Copenhagen
"	21	Nederlandsch	Minister Pahud	F. Kreat	Soerabaija	9 "	Priaman
"	22	"	Graaf van Heiden Reinestein	J. Wamsteker	Batavia	20 "	Sydney
"	—	"	Bulgerstein	Verhagen	Padang		Batavia
"	—	Amerikaansch	Clara	Geo. G. Wells	Batavia	21 Julij	Falmouth
"	—	"	Hussar	Houland	"	— "	Padang
"	—	Engelsch	Queen Mal	A. Glenderinny	Liverpool	13 April	Batavia
"	24	Hamburg	Herschel	C. Houschild	King G. Saund	28 Junij	"

Aangekomen schepen te *Batavia.*

VLAG.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Julij	23	Z. M.	brik	Sijlph	Luit. t/z. Pilaar	Macasser	15 Julij	
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Soerabaija	20 "	Maclaine, Watson & Co.
"	—	Nederlandsch	bark	Joan Jacob	R. Wilphorst	Sydney	15 Junij	Schimmelpenninck & Co.
"	—	Ned. Indisch	brik	Ocean	Giam Liangsoeij	Muntok	21 "	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	Engelsch	bark	Thames	J. Bremner	Timor	11 Julij	Hunter, Houghton & Co.
"	—	"	"	Monarch	W. Marr	"	10 "	"
"	—	Ned. Indisch	"	Voolkool Seroer	Sech Bahasoan	Cheribon	22 "	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	"	brik	l'Esperance	J. van Entere	Soerabaija	20 "	Jacometti & Co.
"	24	"	"	Roodatbool Djaina	Moh. Said	Banjermassing	6 "	Buijs, Jacobsen & Co.
"	—	"	schoener	Srie Boelan	Goei Akadier	Muntok	12 "	B. J. Jacobs.
"	25	Nederlandsch	bark	Rijnbrand	F. P. Lange	Amsterdam	19 Maart	Haager & Schuurman.
"	—	Ned. Indisch	schoener	Banda Balhair	Ambanasen	Samarang	20 Julij	Buijs, Jacobsen & Co.
"	26	Nederlandsch	bark	Bulgersteijn	B. Verhagen	Padang	30 Junij	van Ommeren, Rueb & Co.
"	—	"	"	Lammira Elisabeth	A. Gersen,	Soerabaija		J. Cezard & Co.
"	—	"	"	Commercie Compagnie	G. J. Bruker	Amsterdam		Haager & Schuurman.
"	—	Engelsch	"	Queen Mal	A. Glenderinny	Liverpool	13 April	Borneo C. Limited.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Julij	24	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang en Soerabaija
"	—	"	bark	Balheer	Abdul Ganie	Cheribon Sam. en Banjermassing
"	25	"	"	Jenoer	Said bin Alie	Palembang
"	—	"	"	Ydroesie	Said Bafagie	Joana en Sumanap
"	—	"	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang
"	—	Engelsch	schip	Harriert Home	W. Wright	Singapore
"	26	Ned. Indisch	schoener	Alosmanie	Sech Bahasoan	"
"	—	"	bark	Noermanal Barie	Djenal	Kottee
"	—	"	stooms.	Batavia	C. C. L. Neijts	Singapore
"	—	Nederlandsch	schip	Cornelis Gips	M. van Rijn van Alkemade	Nederland
"	—	Engelsch	"	Charles Prownell	A. M. Bexfeldt	Singapore
"	27	Nederlandsch	bark	Argonaut	Carst	Japan

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Julij	12	N. I.	bark	Lachmadie	Abd. bin Waber	Banka

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	10	N. I.	bark	Kaliemaas	Magdar	Batavia
"	12	Frans.	"	Vallee de Luz	G. Lafitte	"
"	15	N. I.	"	Tjangoan	Sie Ikhien	Tagal
"	16	"	"	Jenoer	Moht. bin Alie	Pamakassan

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Julij	10	N. I.	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Samarang
"	12	"	bark	Kimwan	Lie tjin-Ing	Riouw
"	15	"	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Batavia
"	16	"	bark	Jenoer	Oemar Magder	Palembang

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	12	N. I.	schoen.	Clipper	E. Schouzier	Cheribon
"	13	"	"	Apiemaas	Tan Imsoeij	Samarang

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	11	N. I.	bark	Lionggoan Zephijr	Tjoa Tjintoan	Riouw
"	13	"	"	Tjangoan	Sie Ikhim	"
"	14	"	schoen.	Apiemaas	Tan Imsoeij	Muntok
"	15	"	bark	Faid Salim	bin Biljoen	Batavia
"	16	"	"	Thaegoan	Tan Goatsan	Riouw

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	15	N. I.	bark	Soeijgoan	Tio Tingkiet	Tagal

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	9	N. I.	schip	l'Amitié	W. A. Valberg	Macasser
"	11	"	schoen.	Bella	Jono	Sumanap

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	7	N. I.	bark	Fethool Haer	Molahqila	Balie v. Sum.
"	13	"	schoen.	Bella	Jono	"

Aangekomen Schepen te *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	1	N. I.	bark	Oedjong Pandan	Iong Kingjang	Singapore
"	3	"	schoen.	Bintang Tiega	Tjia Tjioe	"
"	6	"	bark	Kim Tiantaij	Kwee Sintjie	"
"	7	"	"	Srie Palembang	Tjeo Tjangpin	Batavia
"	8	"	"	Justina	Lim Tjenghaij	Singapore

Vertrokken schepen van *Palembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	5	N. I.	schoen.	Kim Soenhoat	Kwee Ongtoan	Linga

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij	4	N. I.	schoen.	Sie Damar	Pa Kalieman	Samarang
"	6	"	"	Bella	Jono	Pasoeroean

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	4	N. I.	bark	So-ootban	Achm. Banseer	Pontianak
"	7	"	schoen.	Bella	Jono	Pasoeroean
"	8	"	"	Sophia	Siendoe Jaija	Soerabaija
"	9	"	kotter	Krabbe	Mardam	Macasser

Vertrokken schepen van *Panaroekan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij	4	N. I.	kotter	Little Tot	Katjoong	Pasoeroean

Aangekomen schepen te *Amboina*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Junij	8	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	Batavia
"	—	"	schoen.	Johanna Catharina	Kitjiel	Ceram
"	29	"	"	Gleaner	Thierbach	Banda

Vertrokken schepen van *Amboina*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Junij	3	Engel.	brik	Dardo	D. Raman	Med. en Tern.
"	4	N. I.	schip	Djoedoel Moebarak	Mohamad Alan	Soer en Sand.
"	8	"	stooms.	Padang	Guijot	Batavai Soer.
"	11	"	bark	Fathal Main	Bamiesmoes	Soer. en Mac.
"	15	"	schoen.	Johanna Catharina	Kitjiel	"
"	—	"	bark	Fathal Natar	Assegaf	Socrabija

Scheepstijdingen.

Rotterdam 8 Junij. Het Nederlandsche barkschip Antoinette, kapt. de Winter, dat den 2den Februrarij van Cadix naar Montevidoo en Buenos-Ayres vertrok, is den 1sten April jl. ten gevolge van dik weder en stroomverleiding op de Engelsche bark (in de monding der Plata-Rivier) gestrand. Alle pogingen die men in het werk stelde om het schip af te brengen, bleven vruchteloos en dewijl de minste verandering van wind het leven van de bemanning in het grootste gevaar kon brengen, was men genoodzaakt het schip te verlaten. Dit werd in drie booten bewerkstelligd en met deze vaartuigen dreef de equipage rond tot den volgenden dag, als wanneer zij opgenomen werden door het Engelsche schip John Fielden, kapt. Wm. Broadley. Aan boord van dien bodem vonden zij eene menschlievende verpleging en arriveerden den 4den April te Montevideo.

(De bark Antoinette, groot 684 tonnen, werd in het jaar 1852 alhier gebouwd en behoorde aan de reederij van de heeren A. F. Ebeling & Co.)

— Wij vernemen dat het barkschip Viscaya appèl heeft aangeteekend van het vonnis, door het admiraliteits Hof gewezen in de zaak van dat schip contra het Ned. schip D' Elmina.

— Het admiraliteits-hof te Londen heeft den 27sten dezer aan de bemanning der smak Superior eene belooning van £ 800 toegekend voor assistentie, verleend aan het Nederl. schip Decima, kapt. Janse, welke bodem zij (op de reis van Old-Calabar naar Amsterdam) den 27sten Januarij jl. in lekken staat in de Noordzee ontmoette, en tot den 6den Februarij assistentie verleende, op welken laatsten datum de Decima te Grimsby werd binnengebragt.

— Uit het wrak van het op den Banjaard verongelukte Nederl. schip Witte Cornelisz. de With zijn nog gevischt en te Brouwerschaven aangebragt 26 schuitjes tin.

— Volgens brief van kapt. Esink, voerende het schip Christ. Agatha, van Probolingo in Texel binnen, is hij in den nacht van den 28 Mei in aanzeiling geweest met het schip Winroth, kapt. Salvesen, v. Duinkerken naar Liverpool, en heeft hij daardoor belangrijke schade bekomen; het schip is echter digt gebleven.

Portsmouth 2 Junij. Het Ned. schip Sumatra, kapt. Grivel, van Amsterdam naar Batavia, dat 1 Maart alhier, na bij Seaford op strand gezeten te hebben, lek binnenliep, doch nu de schade hersteld had en gereed was om de lading weder aan boord te nemen, is gisteren avond in een zware donderbui op zijde gevallen. Het schip heeft vijf der inhouten gebroken en nog andere schade bekomen, zoodat het op nieuw op de slip is gehaald om te repareren.

Lissabon 2 Junij. De Ned. bark Alcor, kapt. van Oppen, van Rotterdam met troepen naar Batavia, is 30 Mei alhier binnengeloopen zijnde in aanzeiling geweest met het Eng. schip Anne Armstrong, van Liverpool naar Bombay. De Alcor is lek, heeft de boegspriet gebroken en zware schade aan den boeg bekomen en zal moeten lossen om te repareren. De Anne Armstrong heeft naar men zegt ook zware schade en zou mede hier komen om dit te herstellen. Twee man der equipage van het Engelsche schip zijn op de Alcor overgesprongen. Kort na de aankomst der Alcor alhier is er muiterij onder de vreemde soldaten uitgebarsten, die evenwel door de vereende krachten der andere passagiers, officieren, onder-officieren en ekwiepage is gesmoord. Overigens zijn er geene onheilen voorgevallen.

Savanna 17 Mei. Het alhier van de Algoa-baai gearriveerde Nederl. barkschip Zeemanshoop, kapt Hansens, heeft bij de Warsaw eilanden op strand gezeten en zwaar gestooten voor het vlot kwam. Het schip is in het drooge dok gehaald en bij onderzoek is gebleken, dat het zeer veel geleden heeft.

HANDELSBERIGTEN.

(*Vervolg.*)

Amsterdam, 8 Junij.

Salpeter. Chili ca. *f* 11. Ca. 7000 quintaal zijn direct van Iquique naar hier onder zeil per *Farrel*.

Cocosolie vindt weder iets meer vraag. Goede blanke Cochin is bij partij afgedaan tot *f* 24; prima wordt vast op *f* 25 gehouden.

Arak heeft sedert onze vorige op nieuw vorderingen op den weg der beterschap gemaakt, zoo als de bestaande prijzen nader aanduiden. Alhier werden afgedaan: 15 leggers Batavia ex *Nova Zembla*, tot *f* 194, 85 legg. Soerabaija ex *Eclipse*, 80 legg. dito per *Zephir*, 65 legg. dito per *Jason*, tot geheime doch naar men zegt hooge prijzen.

Droogerijen. Campher met weinig vraag. De 330 tobben per *Cornelia Hendrika* 1 dezer bij inschrijving aan de markt gebragt, werden niet gegund; daarna tot 45 cts. door de eigenaars verlaten en heden tot geheime prijs afgedaan. Tamarinde zonder handel. Cubeben niet aan de markt. 200 picols zijn op de komst. Lange Peper zonder handel, nominaal 21 à 22 cts. Rad. Galanga onveranderd. Rhabarber. De 200 kistjes per *Copernicus* aangebragt zijn goede middel kwaliteit en tot 130 c. aan de markt. Cassia Lignea Tot 50 cts. met koopers, maar onder 53 cts. niet te bekomen Cassia Lignea Vera geniet in alle sorteringen eenige vraag, kleine orders worden tot 13 à 32 cts. naar kwaliteit van tijd tot tijd uitgevoerd. Staranijs nominaal 52 à 53 cts Geconfijte Gember zonder handel. Japansche Was met kleine orders tot verlaagde prijzen, waaraan de eigenaars gehoor geven. Men kan koopen: A *f* 36½, A † *f* 37, B *f* 33. Op 6 Julij worden de 2677 kisten per *Cornelia Hendrika* geveild. Gum Elasticum. Er zijn te wachtene aanvoeren bekend geworden, bedragende ca. 500 picols, waarmede men gedeeltelijk à *f* 105 zeilende aan de markt is. Tot *f* 110 in loco zijn ca 3000 kilo verkocht. Het artikel schijnt zijn hoogste standpunt bereikt te hebben. Gutta Percha. Een partijtje van 40 zakken mooije kwaliteit is à 110 cts afgegeven. Gum Damar stil; tot lage prijzen bestaat wel eenige vraag. Gambier blijft tot *f* 10 aangeboden.

Bindrotting blijft in eene flaauwe stemming; afdoeningen hebben geen plaats gevonden; mooije dunne Banjermassing is niet meer dan *f* 8 waard, de overige soorten in evenredigheid; 12 Julij worden door de N. H. M 186,012 bossen. zijnde hare geheele voorraad, geveild. Bij particulieren alhier zijn voorhanden 40,600 bossen.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 26 Julij 1859.

Arak, *f* 50,— @ *f* 55,—
Koffij, Java, nominaal.
———, Padang, nominaal.
Suiker N°. 16, nominaal.
Rijst, Indramayoe met zakken, geen voorraad.
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 155,— @ *f* 170,—
———, " " 2de kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
———, Carga *f* 110,— @ *f* 125,—
Wisselkoers op Holland, pari.
——— Gouvernement, pari.

Te SAMARANG, den 22 Julij 1859.

Koffij, *f* 30,— afgedaan.
Suiker N°. 16, *f* 15,— afgedaan.
Indigo, *f* 3,25.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie.
Buffelhuiden, *f* 50,— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 66,— afgedaan.
Rijst ordinair wit, *f* 135 @ *f* 145,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken.
" carga " *f* 100 @ *f* 120,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 24.
Katjang " *f* 20,—
Rotting *f* 8,— Bandjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 9,—
Wisselkoers op Holland 6/m. pari.

Te Amboina, 2 Julij.

In de laatste tijd is de handel zeer stil. Rijst overvoerd; Madapollams ontbreken geheel.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te ***Batavia*** *van den 17 tot en met den 19 Julij 1859.*

Aanvoer.

Van Soerabaija per Ned. bard *Noord-Braband*, gez. Bok, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

34 vs. boter, 5 kn. provisien, 80 vn. bier, 18 do. wijn, 1 bl. goeniezakken, 2 pakk. koehuiden, 300 boss ijzer, 2 kn. coralen, 27 bn. zakken, 2 vn. hangsloten, 26 kn. kaarsen, 1 do. koffijmolen, *Order*.

Van Nederland per Ned. bark *Antonia Petronella*, gez. Voorendijk, agt. B. van Leeuwen en co.

1000 kn. cognac, 26 fusten do. 26 vn. koopmanschappen, 10 kn. do. 14 do. manufact, 25 do. kramerijen, 11 bn. do. *C. Bahre en G. Kinder*.
13 coll. meubelen, *Gebr. Roselje en co.*
10 kn. papier, 32 do. provisien, 300 vs. boter, *Gumprich en Strauss*.
122 assen en bussen, *Haager en Schuurman*
110 coll. provisien, 2 kn. manufact., *van Ommeren, Rueb en co.*
50 boss. staal, 100 hammen, *Schimmelpenninck en co.*
5 kn. koek en banket, *Paine, Stricker en co.*
1 kt. ijzerwaren, 200 vs. boter, 10 ks. kaas, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
125 kn. manufact., 67 bn. do. 20 led. leggers, 16 fusten wijn, 12 kn. modewaren, *E. Moormann en co.*
6 vn. meel, *Order.*
38 coll. manufact, *Dümmler en co.*
48 kn. manufact., 20 bn. do. 14 coll. do. 1 kt. kramerijen, 200 vs. spijkers, 200 keld. lijnolie, 150 vs. boter, 10 ks. kaas, *Agenten.*
100 kn. wijn, *S. B. van Kleeff en co.*
1 kt. orstelwerk, *Kessler en co.*
16 bn. zakken, *Pitcairn, Syme en co.*
74 kn. gouv. goederen, *Gouvernement.*
1039 coll. ...., 100 vn. centen, *N. H. M.*
15 coll. manufact, *Metzendorff, Wilmans en co.*

Voor Samarang.

100/m. metselsteenen, 215 coll koopmanschappen, 10 pakk. manufact.

Voor Soerabaija.

338 coll. koopmanschappen.

Van Soerabaija per N. I. stoomb. *Batavia*, gez. Neijts, agt. W. Cores de Vries.

9 kn. diversen, 1 roll. do. 13 pic. was, 10 do. koffij, *Order.*
70/m. sigaren, *Tjia Kip Oeij.*
1 kt. vruchten op brandy, *Jordens.*
7 pic. medicijnen, *Thomas en co.*
4 kn. sarongs, 1 do. kains, *Engelhard en co.*
f 12,500 zilv. munt, *Voor Singapore.*
eenige gouv. goederen, *Gouvernement.*

Van Rotterdam per Ned. bark *Joan*, gez. Laseur, agt. Haager en Schuurman.

12 ks. bitter, 12 coll. manufact., 500 ks. brandy, 50 do. wijn, *J. Cezard en co.*
10 vn. ijzerdraad, *B. Andreas en co.*
2 kn. laken, 30 do. likeuren, 1 piano, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
14 coll. ijzerwerk, 30 bund. staal, 200 hammen, 25 ps. ger. vleesch, 1 kt. provisien, *Metzendorff, Wilmans en co.*
22 coll. manufact., *Niederer.*
14 kn. bier, 3 coll. diversen, 100 vs. boter, 13 kn bladkoper, *Engelhard en co.*
31 kn. diversen, kramerijen enz., *Gumprich en Strauss.*
1 kt. lederwerk, 2 do. manufact, 30 vs spijkers, *C. Bahre en G. Kinder.*
11 coll. manufact., 1280 stav. ijzer, 500 tobb. staal, *E. Moormann en co.*
60 kn. lantaarns en wasdoek, 12 do. conservis, 7 do. parfumerien, 7 do. filtreer fonteinen, 4 do. manufact., *Picard.*
4 coll. diversen, *Chaulan, Deeleman en co.*
3 coll. diversen, *van Riet en ter Gouw.*
5 kn. hammen, *de Weerdt, Ruyl en co.*
3 kn. brandkasten, *Herment en co.*
28 coll. diversen, *Fievez.*
25 ks. champagne, 1 do. eau de cologne, 8 coll. glaswerk, 114 kn. do. 1000 keld. genever, 16 kn. manufact., *Agenten*
1 kt. diversen, 1 do. zilverwerk, *G. Kolff en co.*
2 piano's, *Jut.*
1 piano, 15 kn. manufact., *van Ommeren, Rueb en co.*
12 coll. provisien, 3 vn. azijn, *S. B. van Kleeff en co.*
3 kn. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
400 keld. genever, *John Pryce en co.*
3 kn. rijtuigen, 9 coll. diversen, *Morgan, Melbourn en co.*
17 coll- machinerien, *van der Meulen co.*
60 coll. manufact., *Maclaine, Watson en co.*
2 kn. orgels, *Schimmelpenninck en co.*
100 bn. manufact., 24 kn. do 1 bl. laken. ....
12 coll. meubelen, 1 piano, *van Beresteijn.*
5 coll. manufact., *Busing, Schröder en co.*
100 hammen, 50 vs. provisien, *Order:*
100 vs. specie, 25 kn. opium, 50/m. steenen, *N. H. M.*
700 tonn. buskruid, *Gouvernement.*

Voor Samarang.

60 kn. manufact, 50 do. wijn, 4 coll. do. 5 kn. papier, 1 stoomketel, 30 coll. ijzerwerk, 42 ps. hardsteen, 18 kn. meubelen, 2 pijp. bier, 52 kn. do 7 md. do. 55 kn. provisien, 64 do. diversen, 2 kn. do. 100 vs. boter, 800 keld. genever, 4 kn. kramerijen, 5 vn. teer, 17 coll. verfwaren, 8 kn. koper, 20 kruik olie, 190 stav. ijzer, 110 boss. do.

Uitvoer.

Naar Bantam per N. I. stoomb. *Samarang Packet*, gez. Scheel, agt. Levert en co.

f 298,500 zilv. munt, *Gouvernement.*

Aan- en Uitvoer te ***Amboina*** *van den 8 tot en met den 29 Junij 1859.*

Aanvoer.

Van Batavia per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Guijot.

5 kn. manufact, 4 do. diversen, 9 vn meel. *Van Samarang.*
104 coll. bagagie, *f* 1050 zilv. munt, 50 keld. genever, *Van Soerabaija.*
5 kn. diversen, 10 do. thee, *Van Macasser.*
5 vn. meel, 1 kt. geweren, 35 do. dranken, 2 vn. bier, *Van Timor Koepang.*

Van Banda per N. I schoener *Gleaner*, gez. J. F. Thierbach.

500 pic. rijst, 50 do. zout.

Uitvoer

Naar Menado over Ternate per Eng. brik *Dardo*, gez. D. Ramon Mourente.

70 pic. notenmuskaat, 20 do. cacao, 40 st. koehuiden, 150 fl. kaijoe poetie olie, 70 pic. wortelhout, 1000 ps. rottingstokken.

Naar Soerabaija over Sandelhout Eilanden per N. I. schip *Djoedoel Moebarak*, gez. Sech Omar bin Moh. Alie.

4000 ps. drooge sago, 4 kn. kaijoe poetie olie.

Naar Batavia via Sorrabaija per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Guijot.

f 3688 zilv. munt, 12 kn. diversen, *Voor Macasser.*
f 3206 zilv. munt, 9 coll. diversen, *Voor Menado.*
8 kn. lijnwaden, 1 do. diversen, *Voor Ternate.*

Naar Socrabaija over Macasser per N. I. bark *Fathal Main*, gez. Sech Abd. bin Moh. Bamiesmoes.

384 ps. Lengoea planken, 66 do. balken, 50 pic. sagomeel, 35 coll. koperwerk, 50 pic. ijzerwerk, 50 ks. koperdraad, 5 ps. geweren, 39 pic. notenmuskaat, 9 kn. foelie, 1259 fl. kaijoe poetie olie, 12,000 ps. drooge sago, 8 pic. wortelhout, 11 fl. olieteiten, 40 doz do. 15 katt. oudkoper, 25 ps. Lengoea tafelbladen, 5 kn. kaijoe poetie olie.

Naar Soerabaija over Macasser per N. I. schoener *Johanna Catharina*, gez. Ketjiel.

600 pic. sagomeel, 4 do. wildenoten, 10 do. triepang, 200 fl. kaijoe poetie olie.

Naar Soerabaija per N. I. bark *Fathal Nasar*, gez. Said Moh. bin Segaf bin Achm. Assegaf.

f 30,000 koperen munt, 9 pic. foelie, 1284 fl. kaijoe poetie olie, 18,800 ps. drooge sago, 8 pic. wortelhout, 11 fl. olieteiten, 40 doz. do. 15 katt. oud koper, 24 ps. Lengoea tafelbladen.

Aan- en Uitvoer te ***Macasser*** *van den 4 tot en den 12 Junij 1859.*

Aanvoer.

Van Soerabaija per Ned. bark *Canton*, gez. Tweehuijs.

386 kn. en vn. diversen, 20 coll. paijongs, 250 keld. genever. 2 piano's, 126 kn. en vn. provisien, 300 pic. ijzer, 15 krandj aardewerk, 7 kn. Eur. lijnwaden, 794 keld. arak, 7 kn. naaigaren, 1 bl. kurken, 20 coll. leder, 2 kn. kantoorbehoeften.

Van de Cocos Eilanden per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

200 pic. parld'amour, 200 do. triepang, 1500 fl. kaijoe poetie olie, 10 pic. wortelhout.

Van Banjermassing per N. I. bark *Fathool Barie*, gez. Hadjie Djenal.

f 5500 zilv. munt, 6 corg. Inl. lijnwaden.

Van Balie per Eng. bark *Architech*, gez. Baurais.

2000 pic. rijst, 200 do. tabak, 50 do. olie, 60 do. lood, 100 do. varkens, 100 ps. souvereigns.

Uitvoer.

Naar Timor per Eng. schoener *Sapate*, gez. W. H. Voll.

70 pic. rijst, 1 do. ijzer, 11480 ps. ijzerwerk, 21 stell. stalenpannen, 25 kn. geweren, 692 paren armbanden, 28 pakk. zijde, 100 keld. arak, 13 corg. Inl. lijnwaden, 156 do. Eur. do. 11,40 pic. kruid.

Naar Boston per Eng. schip *Borneo*, gez. Edwards.

1101 pic. rotting, 5001 do. koffij.

Naar Batavia per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.

90 paarden, 7 vn. cognac, 26 ps. ijzeren ankers, 1 vt. patjols, 400 fl. roode visch.

Naar Balie per Eng. bark *Architech*, gez. Baurais.

50 pic. gambier, 1 bl, 3 kn Eur. lijnwaden, 3 pic. roodgaren, 53 md. kaijoe poetie olie, 80 ks. vogelnestjes, 1½ pic, karette, 10,000 stroozakken, *f* 3825 zilv. munt.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 23 tot met den 26 Julij 1859.

Met de Ned. Ind. schoener l'Union, Kapt. G. Schuit, de heer Visscher van Gaasbeek van Cheribon.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, Kapt. E. Lewis, de hh. van Delden en familie, Bonhote, Loderd, Schweitzel, de Vogel, Halleij, Luit kolonel Kellerman, Luit. Essers. Mevrouw Lewis en dochtertje benevens Z. M. troepen.

Met de Eng. brik Thames, kapt. J. Bremner, de heer E. J. Saijers en Mevrouw Bremner met 3 kinderen van Timor

Met de Ned. bark Rijnbrand, kapt. F. P. Lange, Mejufvrouw M. E. Haertlein en L. Grim van Amsterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 23 tot en met den 26 Julij 1859.

Met het Ned. Ind. stoomschip Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, de hh. van Hemert, A. H. Bloem, Cramerus en familie, P. E. Buijs, van Rijck en Echtgenoot, H. E. Levert, E. Bedier, de Bruijn Kops, Räcke en Echtgenoot, de Offic. van Gez. Rombach en Kransse benevens Z. M. troepen naar Samarang en Soerabaija.

Met het Ned. Ind. stoomschip Batavia, Kapt. C. C. L. Neijts, de hh. B. J. Leon, Brevet, M. Porte, le Clerq, van Delden met Echtgenoot en 3 kinderen en Gouvernante, Adelborst J. H. van Benthem Riddenguis, Offic. van Adm. 2kl. G. J. N. Huisman van Dueren en Z. M. troepen naar Singapore via Muntok en Riouw.

SNELPERSDRUK H. M. VAN DORP TE BATAVIA.